

Gebiedsopgave Haarlem 2015-2019

Inhoudsopgave

1. Stadsbrede opgave

1.1 Sociaal domein

1.1.1 Basisinfrastructuur

1.1.2 Maatschappelijke participatie

1.1.3 Ondersteuning en zorg

1.2 Fysiek domein

1.2.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

1.3 Samenvatting stadsbrede opgaven

2. Toelichting profieltaart

2.1 Het doel

2.2 De uitleg

3. Centrum

3.1 Het profiel

3.2 Gebiedsopgave 2015-2019

3.2.1 Opgave sociaal domein

3.2.2 Opgave fysiek domein

3.2.3 Opgave burger, bestuur en veiligheid

4. Noord

4.1 Het profiel

4.2 Gebiedsopgave 2015-2019

4.2.1 Opgave sociaal domein

4.2.2 Opgave fysiek domein

4.2.3 Opgave burger, bestuur en veiligheid

5. Schalkwijk

5.1 Het profiel

5.2 Gebiedsopgave 2015-2019

5.2.1 Opgave sociaal domein

5.2.2 Opgave fysiek domein

5.2.3 Opgave burger, bestuur en veiligheid

6. Zuid West

6.1 Het profiel

6.2 Gebiedsopgave 2015-2019

6.2.1 Opgave sociaal domein

6.2.2 Opgave fysiek domein

6.2.3 Opgave burger, bestuur en veiligheid

7. Oost

7.1 Het profiel

7.2 Gebiedsopgave 2015-2019

7.2.1 Opgave sociaal domein

7.2.2 Opgave fysiek domein

7.2.3 Opgave burger, bestuur en veiligheid

1. Stadsbrede opgave

Bij het bepalen van de stadsbrede opgave is de programmabegroting van Haarlem als vertrekpunt genomen. Het vigerende en actueel beleid is leidend. Accenten uit het coalitieprogramma 'Samen Doen' zijn toegevoegd. Daarnaast is waar mogelijk rekening gehouden met de relevante bovenlokale regelgeving en regionale afspraken, specifieke omstandigheden (behoeften, initiatieven en problemen) in de stadsdelen en met maatschappelijke trends en ontwikkelingen.

In deze opgave is onderscheid gemaakt tussen drie overkoepelende domeinen. Het sociaal domein, het fysiek domein en de opgave burger, bestuur en veiligheid. Elk domein kent typerende trends en ontwikkelingen, maar deze kunnen niet los van elkaar worden gezien. De wisselwerking en wederzijdse afhankelijkheid zijn groot. Een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving versterkt het welzijn; goed wonen is een basisvoorziening om mee te kunnen doen in een gezonde samenleving en een sterke economie zorgt ervoor dat Haarlemmers (financieel) zelfredzaam zijn.

1.1 SOCIAAL DOMEIN

Vanaf 2015 krijgt de gemeente meer verantwoordelijkheden in de zorg en ondersteuning van inwoners. Het gaat dan om werk en inkomen (participatiewet), de zorg voor jeugd en gezin (decentralisatie Jeugd), mede in relatie tot passend onderwijs, de zorg en ondersteuning aan kwetsbare mensen zoals ouderen, chronisch zieken en gehandicapten (decentralisatie Awbz). Daarnaast wordt ook 'beschermd wonen' en de cliëntondersteuning per 2015 gedecentraliseerd naar gemeenten. We worden daardoor verantwoordelijk voor vrijwel de hele maatschappelijke ondersteuning van Haarlemmers. Het raakt de hele samenleving; jong of oud, rijk of arm, gezond of hulpbehoevend.

Omdat de decentralisaties gepaard gaan met grote rijksbezuinigingen, gaat er voor al onze inwoners wat veranderen. Deze rijksbezuinigingen zijn zo groot dat de raad begin 2012 heeft besloten om het gehele sociaal domein onder de loep te nemen. De raad heeft besloten om de transitie sociaal domein niet als een financieel probleem te benaderen, maar inhoudelijk het hele sociaal domein te bezien. De herinrichting van het sociaal domein vindt plaats aan de hand van vijf clusters:

1. basisinfrastructuur,
2. sociaal wijkteam,
3. informatie, advies & doorverwijzing (IAD),
4. specialistische ondersteuning,
5. gedragsverandering.

Elk cluster heeft of krijgt een eigen transitieplan. In het geval van het cluster gedragsverandering is dat een communicatieplan gericht op de stad en een ontwikkelplan voor de front-officemedewerkers.

1.1.1 Basisinfrastructuur

In de zomer van 2014 is het transitieplan basisinfrastructuur afgerond met de herbeoordeling van alle bestaande subsidies aan de hand van geactualiseerde maatschappelijke effecten en beleidsdoelen. Dit heeft geleid tot een herschikking van subsidies waardoor de door de raad vastgestelde structurele investeringen in mantelzorgondersteuning, vrijwillige inzet en dagbesteding in 2015 mogelijk wordt.

1.1.2 Maatschappelijke participatie

Participatiewet

Mensen met een bijstandsuitkering en gedeeltelijk arbeidsongeschikten vinden vaak moeilijk werk. Toch is dat van groot belang, want werk is de sleutel tot meedoen in de samenleving en ook mensen met een arbeidsbeperking willen niet aan de zijlijn staan. Gemeenten willen uitgaan van wat mensen wel kunnen. Voor mensen met een beperking is het belangrijk dat ook zij zich kunnen ontwikkelen in hun werk. Als het kan bij reguliere werkgevers, waar nodig met ondersteuning. Gaat dit niet dan bieden vrijwilligerswerk en een beschutte werkomgeving waardevolle alternatieven. De Participatiewet bevordert dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ook mee kunnen doen in de samenleving.

Onderwijs en sport

Het creëren van ontwikkelkansen van de jeugd staat centraal. De bedoeling is dat zo veel mogelijk jongeren hun school afmaken. Deze opgaven hebben een stedelijk karakter en vragen om afstemming met partners (schoolbesturen). Het strategisch huisvestingsplan onderwijs heeft vooral een gebiedsgerichte insteek. De opgaven voor sport richten zich op het in beweging krijgen van de Haarlemmers. Sportverenigingen spelen daarin een belangrijke rol. In overleg met het 'veld' en de betrokken stadsdelen worden de middelen gericht ingezet, daar waar het meeste resultaat kan worden behaald.

Het concept van de 'Vitale sportvereniging' wordt op dit moment uitgewerkt en ingezet om meervoudige doelstellingen te realiseren op wijkniveau.

1.1.3 Ondersteuning en zorg

Sociale wijkteams

Sinds 1 juli 2014 is het aantal sociale wijkteams uitgebreid naar vier en wordt hard gewerkt aan de stedelijke uitrol zodat vanaf 1 januari 2015 in de hele stad acht wijkteams actief zijn. De sociale wijkteams richten zich op mensen met tijdelijk regieverlies en problemen op meerdere gebieden/domeinen. Door zorg en welzijn weer dichterbij de wijk te organiseren, kan het sociaal wijkteam eerder signaleren en eerder interveniëren om zo het beroep op specialistische ondersteuning zo veel mogelijk te voorkomen, te vertragen of juist eerder af te bouwen. Soms is het echter noodzakelijk om er wel snel specialistische hulp bij te halen.

Decentralisatie Awbz en 'beschermde wonen'

De raad heeft begin 2015 het *transitieplan specialistische ondersteuning*. De onderdelen extramurale individuele begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf worden vanuit de Algemene wet bijzondere ziektekosten (Awbz) overgeheveld naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De maatschappelijke ondersteuning wordt zo georganiseerd en ingericht dat de zelfredzaamheid van burgers en hun sociaal netwerk wordt versterkt.

Ook de taak 'beschermde wonen' komt in de Wmo. 'Beschermde wonen' wordt geboden aan personen met psychische of psychosociale problemen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving. Het betreft wonen in een instelling, zorg en begeleiding, gericht op participatie.

Voor deze taak is Haarlem centrumgemeente voor Zuid- en Midden-Kennemerland en Haarlemmermeer. Vanaf 2015 worden dit maatwerkvoorzieningen binnen de Wmo.

Decentralisatie jeugd

Vanaf 1 januari 2015 zijn gemeenten bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de preventieve zorg, alle vormen van jeugdhulp inclusief de Jeugd GGZ en de zorg voor jeugd met een (licht) verstandelijke beperking en de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. De kansen die deze transitie biedt gaan ten volle benut worden om te zorgen dat jeugdigen gezond, veilig en gelukkig kunnen opgroeien en gelijke ontwikkelkansen hebben.

Samenwerkingsverband Jeugd

De komende jaren wordt ook weer geïnvesteerd in een samenwerkingsverband Jeugd. Het samenwerkingsverband wordt gevormd door Haarlem Effect, Dock, Streetcornerwork, Youth for

Christ, Leger des Heils, Stichting Stad en het stedelijk CJG-team. Samen vormen zij een keten van jongerenwerk, straathoekwerk en jeugdhulpverlening; van vroeg-signalering, activiteitenbegeleiding tot en met vroegtijdige interventie en hulpverlening.

Met de vorming van het samenwerkingsverband is het mogelijk geworden om (de gezamenlijke) formatie en functies flexibel in de stad in te zetten: om integraal en verbindend te werken. De medewerkers van het samenwerkingsverband zijn niet meer gebonden aan een bepaalde wijk of accommodatie, maar inzetbaar in de gehele stad of een deel daarvan naar gelang de situatie daarom vraagt. Afhankelijk van de situatie bepaalt het coördinatieteam Jeugd welke inzet van welke omvang waar nodig is – licht en grofmazig waar het kan, intensief en fijnmazig waar het moet. De gekozen integrale aanpak bestaat uit de volgende basiscomponenten:

1. Het goed in beeld krijgen en houden van wat er leeft in de buurt, vooral onder de jeugd. Wat als niet goed wordt ervaren, stap voor stap en met hulp van ouders en jeugd oplossen om de leefbaarheid in de buurt en de zelfredzaamheid van de bewoners duurzaam te verbeteren.
2. Het vraaggericht en samen met de jongeren ontwikkelen en verzorgen van (accommodatie-verbonden) activiteiten gericht op het ontwikkelen van talent.
3. Het tegengaan van hinder en overlast door (groepen) jongeren.
4. Het (altijd) betrekken van de jongeren/ouders/gezinsleden, sleutelfiguren uit de buurt bij het oplossen/beheersbaar maken van de overlast en problemen die de jongeren uit hun gezin veroorzaken.
5. Het betrekken, bieden en/of organiseren van ondersteuning aan de burgers die overdadig last hebben van hinderlijke en overlast gevende groepen.
6. Het interveniëren/bieden van begeleiding/ondersteuning aan jongeren die kampen met (meervoudige) problemen en/of (vermoedelijk) crimineel gedrag ontwikkelen.

Dit basismodel van de integrale aanpak is stevig – afgestemd op wijken en buurten van de stad waar relatief veel problemen worden ervaren. Bij wijken en buurten waar geen of minder vraag naar jongerenwerk is, dan wel problemen worden ervaren, is de inzet beperkt.

1.2 FYSIEK DOMEIN

1.2.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

Europese en landelijke trends

Meer dan ooit wordt erkend dat een hoogwaardige leefomgeving cruciaal is voor een goed vestigingsklimaat. Mondiale opgaven om te komen tot deze hoogwaardige leefomgeving, en daarmee een betere concurrentiepositie, vragen om grondige systeemveranderingen.

De uitdaging voor de komende tijd is vooral om het systeem van productie en consumptie zodanig om te vormen dat de kracht van de samenleving en de economie wordt gevonden in een zo efficiënt mogelijke omgang met natuurlijke hulpbronnen en een minimalisering van de schadelijke vormen van uitstoot. Soms kan dit worden bereikt via intensivering van beleid. Soms is een meer fundamentele verandering van aanpak noodzakelijk. Dat vergt systeemveranderingen: institutionele vernieuwingen, die een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving helpen realiseren zonder de natuurlijke randvoorwaarden daarvoor hier of elders te ondergraven.

De noodzaak tot ‘vergroening’ van de economie manifesteert zich op het moment dat Nederland worstelt met een economische crisis.

Juist in deze periode van heroverweging zou de afhankelijkheid van natuurlijke hulpbronnen zorgvuldig moeten worden meegewogen. Vergroening is ten slotte een invulling van het zoeken naar beleid dat ook voor de lange termijn houdbaar is.

De volgende rijksopgaven zijn daarom voor de komende jaren vastgelegd;

1. *Energie*: in 2050 heeft Nederland een CO₂-arm energiesysteem.
2. *Hulpbronnen*: de ambitie van een duurzaam voedselsysteem is verankerd.

3. *Bereikbaarheid*: naast de huidige aandacht voor de kwaliteit van verbindingen ('reissnelheid') is meer aandacht nodig voor het sturen op 'nabijheid' van herkomst en bestemmingen en voor het beperken van de behoefte aan mobiliteit.
4. *Ruimte*: strategische ruimtelijke visies helpen om de ruimteclaims voor natuur, water, landbouw, energie en bereikbaarheid tegen elkaar af te wegen. Dergelijke visies kunnen op nationaal of regionaal niveau worden geformuleerd. Zij kunnen de effectiviteit en de doelmatigheid van het sectorale beleid ten aanzien van de waterkwaliteit, de natuur en de landbouw aanzienlijk vergroten.

De regio

Regionaal maatwerk biedt de meeste kansen voor een doelmatiger aanpak van complexe problemen. Het Rijk heeft op verschillende terreinen ingezet op decentralisering van taken. Dat is een kansrijke strategie want met regionaal maatwerk in beleid en uitvoering is in te spelen op de regionale verschillen die binnen Nederland bestaan. Regionale partijen zijn vaak beter in staat om knelpunten en oplossingen gebiedsgericht te prioriteren dan lokale partijen.

Samenwerking in de MRA (Metropoolregio Amsterdam) moet Haarlem versterking bieden met het oog op de toenemende internationale concurrentie. We zien dat stedelijke regio's in het buitenland ook een snelle ontwikkeling doormaken. Veel bedrijven en kenniswerkers maken hun vestigingskeuze inmiddels op internationale schaal. Daarbij gaat het om vestigingsklimaat maar ook om innovatiekracht (Haarlem is zeer actief in het programma van de Maakindustrie – 3D printing), en de afstemming arbeidsmarkt en onderwijs. Haarlem zet met de MRA in op een circulaire economie, waarbij sociale inclusiviteit hoog in het vaandel staat. In het kader van de sociale inclusiviteit werkt Haarlem nauw samen met de partners in de arbeidsmarktregio (regiogemeenten, werkgevers/ondernemers, onderwijsinstellingen en intermediairs), middels het Lokaal Sociaal Akkoord, en verbindt met succes sociale voorwaarden aan de inkoop.

Herontwikkeling en wonen

In de ontwikkelstrategie van Haarlem Oost en het coalitieprogramma ligt de focus binnen het fysiek domein op:

- duurzaam goed woonklimaat;
- economische dynamiek en diversiteit;
- versterking recreatief landschap;
- mobiliteit op orde;
- verbeterd imago.

Binnen de duurzame stedelijke ontwikkeling zet Haarlem in op een groter en beter aanbod van woningen. Dat betekent meer middeldure huur- en koopwoningen bij nieuwbouw en renovatie en een betere spreiding van het woonprogramma over de stad; meer sociaal in west en meer middelduur en duur in oost. Een uitdaging is de transformatie van kantoren naar woningen. De opgedane ervaringen bij de projecten rond de verduurzaming van de woningvoorraad (blok voor blok) kunnen breed worden toegepast.

Economie

Internationaal onderzoek wijst uit dat steden in toenemende mate de groeimotor zijn van de economie. Dit geldt ook voor Haarlem; als aantrekkelijke stad en als onderdeel van de Metropool regio Amsterdam is het belangrijk om bedrijven en hoger opgeleiden blijvend aan de stad te binden. Dat betekent dat er aandacht is voor een stimulerend ondernemersklimaat en voor de grote groep zzp-ers, MKB-ers en bedrijven op het bedrijventerrein Waarderpolder. Innovatie en ruimte voor start-ups bepalen mede de gewenste dynamiek. Interessant in dat kader is dat de komende jaren een aantal gebieden in de stad herontwikkeld wordt (onder andere de koepelgevangenis en het slachthuisterrein) waar ook ruimte is voor nieuwe bedrijvigheid. Creatieve industrie, cross-sectorale

initiatieven maar ook trends als circulaire economie, deeleconomie en 'smart industry' bieden goede impulsen voor innovatie.

Om in Haarlem een hoogwaardiger ondernemersklimaat te bewerkstelligen zet de gemeente in op behoud van werkgelegenheid, in stad en regio, door de banen- en bedrijvengroei te faciliteren in de zakelijke dienstverlening, toerisme en het MKB. Er is hernieuwde aandacht voor de maakindustrie in de Waarderpolder. De Waarderpolder is potentieel gebied voor economische bedrijvigheid, de binnenstad, Schalkwijk en Haarlem Oost zijn potentiële gebieden voor de creatieve- en kennisindustrie.

Goede bereikbaarheid maar ook deregulering zijn kritische succesfactoren. De rol van de overheid verandert; faciliteren, verbinden en ruimte bieden aan ondernemers om initiatieven te ontplooiën staat centraal. In het kader van het verbinden van onderwijs aan de arbeidsmarkt is de opgave erop gericht dat ondernemers stagiaires en mensen in dienst nemen met achterstand tot de arbeidsmarkt. Ook is het idee om meer jongeren kennis te laten maken met technische bedrijven in de stad, met als doel: het tekort aan technisch geschoold personeel op de lange termijn terugdringen.

Toerisme

De opgave is verder om meer toeristen en meer dagbezoekers naar Haarlem te trekken. Haarlem met haar ligging, cultuur (en veel monumenten) maar ook met haar imago als beste winkelstad, trekt. De trends rond winkelen met grotere vraag naar beleving en entertainment worden nauw gevolgd. Samenwerken en optrekken met het bedrijfsleven en de culturele instellingen in de stad én blijven participeren in het MRA-project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien' is het uitgangspunt voor toerisme in 2015. De vraag naar nieuwe hotelkamers wordt gekoppeld aan een monitoring van vraag en aanbod van nieuwe hotelontwikkelingen. Daarnaast buigt de gemeente zich over het vraagstuk van toenemende particuliere aanbieders in deze markt (air bnb etc.) en de kansen binnen het watertoerisme.

Cultuur

Haarlem kiest ervoor het gevarieerde aanbod van cultuur in de stad en de goede basisinfrastructuur van culturele (basis)instellingen te behouden. Cultuur draagt sterk bij aan de aantrekkelijkheid van Haarlem en de inwoners van Haarlem waarderen de cultuur met een hoog rapportcijfer. Het culturele aanbod wordt nog gevarieerder door het stimuleren van vele projecten via het Cultuurstimuleringsfonds, die ook meer in de Haarlemse wijken plaatsvinden. Met lokale convenanten cultuuronderwijs, voor zowel het primair als voortgezet onderwijs, geeft de gemeente samen met culturele instellingen en schoolbesturen een stevige impuls aan talentontwikkeling. Aandachtspunt is ook het aanjagen van het productieklimaat, door het beschikbaar hebben van toegankelijke werk- en oefenruimten voor de creatieve industrie en amateurs. Maar ook door voldoende ateliers voor kunstenaars in gemeentelijk bezit.

Meewerken aan kwaliteitsevenementen en culturele festivals is gericht op een grote mate van zelfredzaamheid van de evenementenorganisaties. Evenementen en festivals die van oudsher aan Haarlem gebonden zijn of zich in een specifieke niche afspelen, verdienen ondersteuning vanuit het evenementenbudget van de gemeente.

Duurzaamheid

De opgave van Haarlem is het verlagen van CO₂ emissies, conform de ambitie van Haarlem klimaatneutraal in 2030. Dit onderwerp vertaalt zich in diverse (sub) opgaven:

- het bepalen van de stedelijke taakstelling op gebied van CO₂ reductie, waarna de taakstelling per stadsdeel kan worden bepaald.
- Het toepassen van de plannen uit 'Spaarne energie' in de Waarderpolder en Schalkwijk.
- Het bevorderen van het gebruik van alternatieve autobrandstoffen/snel-laadstations voor elektrisch vervoer.

- Begeleiden van grondstromen naar herbestemming via het coördinatiepunt grondstromen en het oprichten van een grondbank in de Waarderpolder in samenwerking met Rijnland (in het kader van Duurzaam grond en bodembeheer/ Bodemprogramma).
- Bij ieder ontwikkelingsproject een milieuprogramma met kwaliteitseisen opstellen.
- Toepassen van stil-asfalt bij groot onderhoud en reconstructie van drukke wegen.
- De circulaire economie stimuleren; eerste stap daarin is het vergaren van kennis over het onderwerp.

Openbare ruimte en mobiliteit

De verbetering van de bereikbaarheid van Haarlem per auto, fiets en openbaar vervoer is een gedeelde bovenlokale opgave. Samen met partners in de provincie en regio werkt de gemeente aan de verbetering van de doorstroming, verkeersveiligheid en leefbaarheid op en rond verschillende lokale en regionale hoofdassen. De betrouwbaarheid, het comfort en de doorstroming van de bus wordt vergroot door aanpassingen aan haltes, verkeerslichten en wegen. De gemeente neemt doorstroommaatregelen voor de bus, voert dynamisch verkeersmanagement in en legt nieuwe fietsverbindingen aan. De opgaven voor een betere doorstroming van het autoverkeer richten zich op de korte termijn op de Waarderpolder, inclusief een eventuele verbreding van de Waarderweg en de mogelijkheid om in de zomer strandverkeer op te vangen op NS station Spaarnwoude. Toetreden tot de vervoerregio is een streven en er is een lobby om frequente intercityverbindingen met de Randstad te behouden.

Verkeersveiligheid, onder andere van scholieren, blijft een aandachtspunt. Veilige en goede fiets- en voetpaden en trottoirs in het centrum en rond haltes en knooppunten van het openbaar vervoer dragen bij aan een schoon, goedkoop en gezond verplaatsingsgedrag. Parkeeroverlast en vrachtwagenoverlast worden waar mogelijk tegengegaan. Aanleg van de Prins Bernhard- en Mariatunnel zijn opties voor de toekomst.

Groen

Een hoogwaardiger leefomgeving vraagt om behoud en versterking van de ruimtelijke waarden. Dat betekent waar mogelijk extra ruimtelijke kwaliteit toevoegen; het versterken van het stedelijk netwerk en van de openbare ruimte; het inzetten op het verbeteren van het groenareaal/natuurwaarden in de stad en het behoud van het omringende groene landschap. Het vergroten van het oppervlaktewater en het inperken van (toekomstig) wateroverlast vragen erom het waterbergend vermogen te verbeteren. Deze hoogwaardige stedelijke omgeving omvat ook het behoud van het cultuurhistorische erfgoed.

1.3 SAMENVATTING STADSBREDE OPGAVEN

Sociaal domein

- De sociale infrastructuur voor inwoners wordt zo ingericht dat zij hun ondersteuning goed kunnen regelen op een efficiënte en effectieve manier.
- Stimuleren dat zoveel mogelijk Haarlemmers participeren en werk hebben en zoveel mogelijk jongeren hun opleiding afmaken.
- Het versterken van de sociale samenhang en van sociale netwerken.
- Stimuleren dat burgers, al dan niet met (tijdelijke) hulp, zelfstandig kunnen blijven functioneren (zelfredzaamheid).
- De fysieke gezondheid verbeteren van inwoners (vooral in Oost).
- Kwetsbare Haarlemmers expertise en ondersteuning bieden via CJG-coaches en sociale wijkteams.
- Actief in gesprek met lokale partners en aanbieders om welzijn, zorg en wonen met elkaar te verbinden.
- Overlast verminderen en levensomstandigheden verbeteren binnen de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) en voor daklozen.
- Met de inzet van jeugdreclassering wordt gewerkt aan minder bedreiging voor de samenleving van de jeugd en een veilige omgeving waarin jongeren kunnen opgroeien.
- 'Beschermd wonen' organiseren (tegen mishandeling van vrouwen en kindermishandeling).

Fysiek domein

- Inzetten op behoud van werkgelegenheid, in stad en regio, door de banen- en bedrijvengroei te faciliteren in de zakelijke dienstverlening, toerisme en het MKB.
- Aansluiting op en samenwerking in de MRA.
- Inzetten in MRA verband op de Sociaal Inclusieve Circulaire Economie.
- De Waarderpolder, de binnenstad en Schalkwijk zijn potentiële gebieden om de creatieve- en kennisindustrie te stimuleren.
- In het kader van het verbinden van onderwijs en arbeidsmarkt is de opgave erop gericht dat ondernemers stagiaires en mensen in dienst nemen met achterstand tot de arbeidsmarkt.
- Het aantrekken van meer toeristen door beter samen te werken en op te trekken met het bedrijfsleven en de culturele instellingen in de stad én aan te haken bij MRA-projecten.
- Meewerken aan kwaliteitsevenementen door het stimuleren van zelfredzaamheid van evenementenorganisaties.
- Een goede basisinfrastructuur aanleggen van culturele (basis)instellingen.
- Talentontwikkeling en meer cultuur stimuleren in de Haarlemse wijken.
- Systeemveranderingen: institutionele vernieuwingen, die een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving helpen realiseren zonder de natuurlijke randvoorwaarden daarvoor hier of elders te ondergraven.
- Verlagen van CO2 emissies, conform de ambitie van Haarlem klimaatneutraal in 2030.
- Samen met partners in de provincie en regio werken aan de verbetering van de doorstroming, verkeersveiligheid en leefbaarheid op en rond verschillende lokale en regionale hoofdassen.
- De verkeersveiligheid, onder andere van scholieren, verbeteren.
- Het fietsgebruik stimuleren.

- Parkeeroverlast tegengaan.
- Waar mogelijk extra ruimtelijke kwaliteit toevoegen; het versterken van het stedelijk netwerk en van de openbare ruimte; het inzetten op het vergroten van het groenareaal/natuurwaarden in de stad en het behoud van het omringende groene landschap en goede waterberging organiseren.
- Het behoud van het cultuurhistorische erfgoed waarborgen.
- De regionale samenwerking verder uitbreiden en vormgeven om zo complexe problemen doelmatiger aan te kunnen pakken.

2. Toelichting profielkaart

In deze uitgave is bij het onderdeel 'profiel' van de gebiedsopgaven gebruik gemaakt van profielkaarten. Elk gebied heeft een eigen weergave van een profielkaart.

2.1 HET DOEL

De profielkaart is een instrument om aandachtspunten in een buurt te signaleren. De profielkaart laat zien aan welke onderwerpen aandacht moet worden besteed om de gestelde doelen te kunnen halen in dat specifieke gebied.

2.2 DE UITLEG

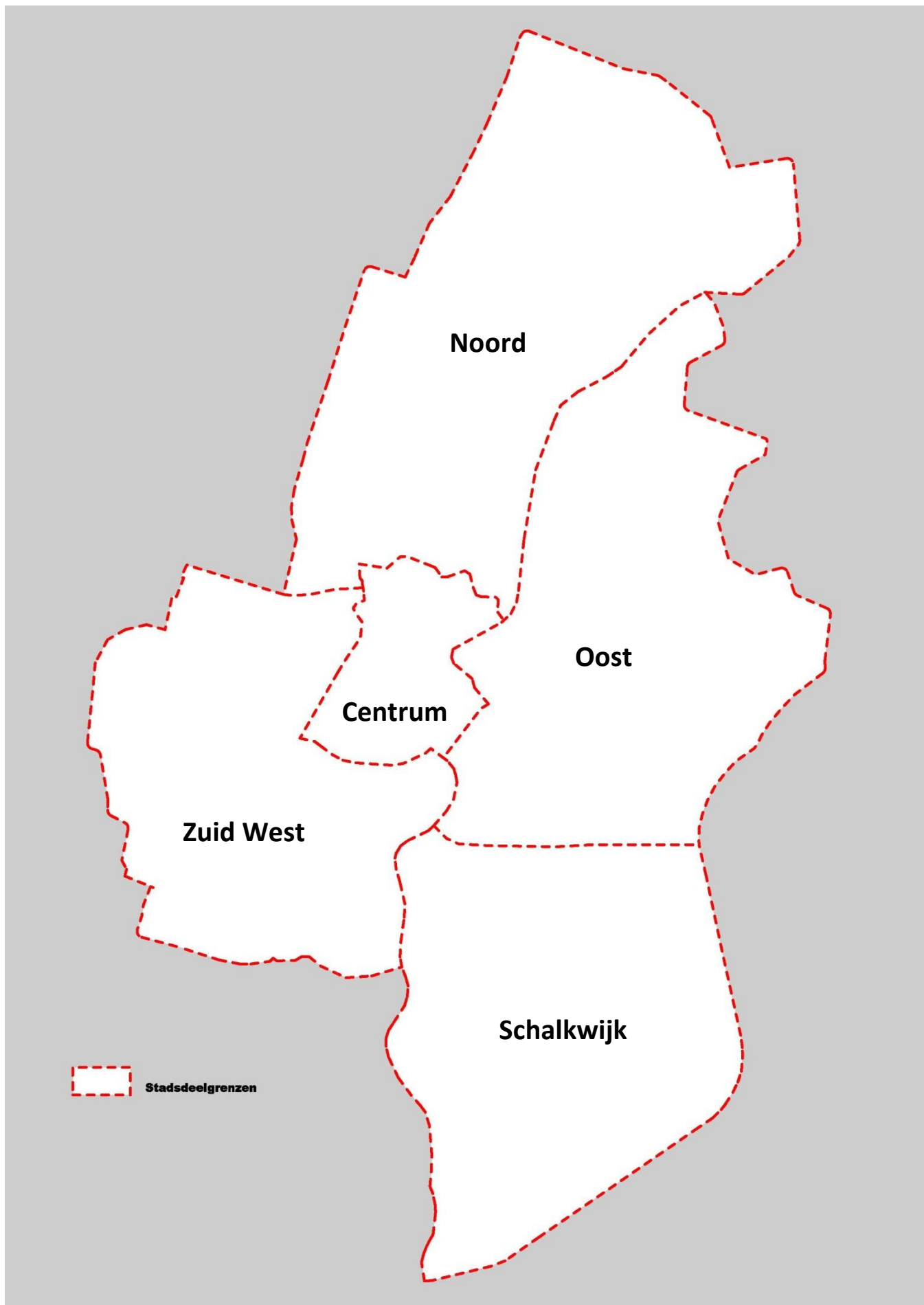
De kern van de profielkaart geeft de totaalscore van de buurt weer. Om deze kern, in de buitenrand, bevinden zich zes thema's die elk twee of drie onderwerpen omvatten. Elk onderwerp, elk thema en het totaal heeft een eigen kleur. Elke kleur staat voor een aandachtsniveau.

Zestien onderwerpen vormen de grondslag van het systeem. Per onderwerp zijn de veertig Haarlemse buurten in vijf klassen van acht buurten onderverdeeld. Bij de acht buurten die op een onderwerp het minst gunstig scoren, bijvoorbeeld de buurten met de laagste gemiddelde woningwaarden, kleurt de profielkaart rood. Het onderwerp behoeft dan zeer veel aandacht. Bij de acht buurten die het gunstigst scoren, is de profielkaart donkergroen, dat wil zeggen: dit onderwerp behoeft geen expliciete aandacht.

De kleur rood duidt op een ongunstige score. Maar bij sommige onderwerpen, zoals als het percentage 75-jarigen of ouder in een wijk, moet de kleur alleen worden gelezen als attentiewaarde. Als een buurt op een onderwerp rood of oranje kleurt in de profielkaart dan is (zeer) veel attentie geboden. Na deze signalering moet nader onderzoek uitwijzen of extra (beleids)aandacht daadwerkelijk nodig is.

Elk van de zestien onderwerpen draagt voor een zestiende deel evenredig bij aan de totaalscore van de buurt.

Als een thema twee onderwerpen omvat, tellen ze beide voor vijftig procent mee binnen het thema.

3. Centrum

3.1 HET PROFIEL

Identiteit

Haarlem heeft een waardevolle historische binnenstad, aangewezen door de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de minister van Infrastructuur en Milieu als beschermd stadsgezicht. Die bescherming geldt niet alleen de gebouwen, maar ook de samenhang met de omgeving en het stadsbeeld. De binnenstad zoals we die kennen is in de loop van de eeuwen gegroeid. Het gebied heeft een middeleeuwse kern, een 17^e eeuwse uitbreiding en kent diverse 19^e eeuwse en 20^e eeuwse toevoegingen, die nog duidelijk zichtbaar zijn in het patroon van straten en lanen, grachten en singels, plantsoenen, hofjes en stegen. Ogenscheinlijk is de binnenstad zo goed als af. Wie Haarlem binnenkomt, kan niet anders dan constateren dat het er heel, schoon en veilig is. De economie floreert met een gevarieerd winkelbestand, een levendige horeca en een divers cultureel aanbod.

Bebouwing

De binnenstad is flink verstedelijkt. Lege kavels zijn er nauwelijks te vinden. De bestaande bebouwing varieert tussen de drie en vier bouwlagen met enkele monumentale uitschieters. Het woningaanbod in Centrum is divers, niet alleen in bouwstijl maar ook in bouwjaar. Monumenten en nieuwbouw wisselen elkaar af. In de bebouwing bevindt zich vaak een veelheid van functies. De Haarlemse binnenstad is rijk aan winkels, kerken, voorzieningen zoals de rechtbank, horeca, musea, en recreatieve en culturele instellingen. De openbare ruimte is compact en gezellig. Er is weinig groen, en het meeste hiervan ligt verstopt op binnenterreinen en de talrijke Haarlemse hofjes. Voor grootschalige ontwikkelingen is weinig ruimte, maar wel voor kleine ingrepen die de stad meer 'pareltjes' geeft. Toch zijn ook in de binnenstad enkele grote ontwikkelingen gaande. De belangrijkste zijn het Raaksgebied met de Pathé bioscoop, het nieuwe Stads kantoor en de ondergrondse parkeergarage, de Brinkmannpassage aan de Grote Markt, het Stationsgebied en enkele locaties langs het spoor; ingrepen die grotendeels aan de private sector worden overgelaten.

Economie

De aantrekkelijkheid en kleinschaligheid van de binnenstad is een belangrijke economische factor; het gebied vervult een belangrijke centrumfunctie voor Haarlem en de regio Zuid-Kennemerland. Naast economisch hart én woonwijk, is de binnenstad een belangwekkend regionaal winkel- en uitgaansgebied, toeristische trekpleister, en provinciaal bestuurscentrum. De ondernemers in het Centrum hebben zich op verschillende manieren verenigd. In het Convenant Binnenstad Haarlem heeft het gemeentebestuur met de ondernemers en de wijkraden van de binnenstad afspraken vastgelegd over de gezamenlijke inzet voor de periode tot en met 2017.

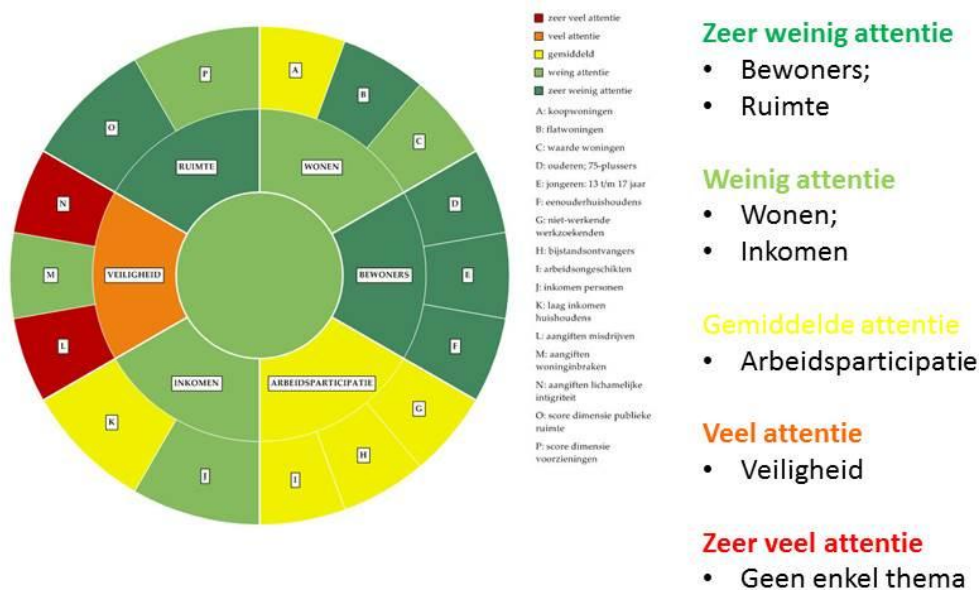
Bevolking

De bevolking van het Centrum is vrij homogeen samengesteld. Bewoners zijn veelal hoogopgeleid en zelfbewust. Ze zijn gehecht aan vrijheid en onafhankelijkheid. Het gebied telt vier wijken: Binnenstad, Vijfhoek-Raaks-Doelen, Heiliglanden-De Kamp en de Burgwal. De wijken worden vertegenwoordigd door wijkraden. De menging van functies draagt bij aan de aantrekkingskracht van Haarlem, maar leidt ook tot overlast en soms spanningen tussen groepen gebruikers. Wonen, werken en recreëren in de binnenstad betekent ook dat rekening met elkaar moet worden gehouden. Bewoners kunnen overlast hebben van bijvoorbeeld uitgaanspubliek, toeleveranciers voor winkels en horeca, en parkerende bezoekers.

Veiligheid

Het binnenstedelijke milieu van Haarlem kent ook typische binnenstad problematiek zoals overlast van uitgaanspubliek, parkeer- en verkeersoverlast, drugsgebruik, geweld en onveiligheidsgevoelens.

1 Profielkaart Stadsdeel Centrum

2 De buurten

Geen grote verschillen

- Alle drie buurten in het Centrum scoren in zijn totaliteit gemiddeld;
- Tussen de buurten treden meestal geen grote verschillen op, maar bij sommige punten toch wel;
- Zo speelt het thema Veiligheid in de Stationsbuurt en het Centrum met hun hotspots veel sterker dan in de Spaarnwouderbuurt;

	Totaal	Bewoners	Wonen	Arbeid	Inkomen	Veiligheid	Ruimte
10-Centrum							
11-Stationsbuurt							
12-Spaarnwouderbuurt							

3.2 GEBIEDSOPGAVE 2015-2019

De jaren 2015 - 2019 staan in het teken van het in stand houden en waar mogelijk verbeteren van de historische binnenstedelijke omgeving. De opgave voor het Centrum is om de verdere versterking van de economische en toeristische aantrekkingskracht hand in hand te laten gaan met het verder verbeteren van de leefbaarheid en de veiligheid. De vitaliteit van de binnenstad trekt mensen aan en zorgt ervoor dat Haarlem een zeer aantrekkelijke stad is om in te wonen, te werken en te recreëren. Voor het fysieke domein ligt de focus op het, met beperkte budgetten, behoud van een leefbare en aantrekkelijke omgeving. Daarnaast kent dit domein ook een stedenbouwkundige opgave. Met een aantal grootschalige ingrepen en herontwikkelingen zal de binnenstedelijke transformatie worden vervolmaakt. Verder ligt de nadruk op een goed onderhouden openbare ruimte, het behoud van waardevolle historische gebouwen en een goed beheer van het spaarzame openbaar groen.

3.2.1. Opgave sociaal domein

Maatschappelijke participatie

In het Centrum wordt de samenwerking gezocht met het maatschappelijk middenveld, de bewoners en andere actieve betrokkenen. De gemeente zet in op het mogelijk maken van burgerinitiatieven en onderzoekt de mogelijkheden voor kleine buurt-budgetten die door de bewoners kunnen worden ingezet voor het verbeteren van hun woon- en leefomgeving. De wijkraden hebben daarbij zowel een initiërende als een faciliterende rol.

Ondersteuning en zorg

In de sociaal-maatschappelijke pijler gaat de aandacht naar maatschappelijke opvang en zorg voor kwetsbare groepen, en naar veiligheid en handhaving. De komende tijd ligt de prioriteit bij de vestiging van een 24-uurs opvang op de locatie Wilhelminastraat 10 -12.

Het sociale wijkteam is op zoek naar een nieuwe locatie in de binnenstad. Hier wordt in de meest brede zin van het woord ondersteuning geboden aan Haarlemmers die het nodig hebben. In 2015 verhuist jongerensoos Flinty's naar een locatie aan de Gedempte Oude Gracht. Dit ter vervanging van het gebouw aan het Prinsenbolwerk, dat is verkocht aan een zorginstelling.

Werk en inkomen

Behoud van werkgelegenheid en het stimuleren van banengroei zijn van groot belang voor de stad en de regio. Naast de inspanningen voor het aantrekken van nieuwe bedrijven en instellingen draagt de gemeente bij aan de Centrum Management Groep, waaraan wordt deelgenomen door de horeca en de detailhandel in de binnenstad.

3.2.2. Opgave fysiek domein

Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

Economie, toerisme en cultuur

Binnen de Metropoolregio Amsterdam wordt steeds intensiever samengewerkt om de Haarlemse economie te stimuleren en meer bezoekers naar de stad te trekken. De Haarlemse binnenstad is daarbij een trekker van formaat. Zowel regionaal maar zeker ook landelijk en internationaal staat Haarlem steeds meer op de kaart. Haarlem figureert al jaren in de top-drie van de beste winkelsteden van Nederland en het aantal bezoekers aan de binnenstad stijgt nog steeds. De opgave is het behoud van veelzijdigheid en kleinschaligheid in het winkelaanbod.

Evenementen en Horeca

De balans tussen leefbaarheid en toenemende drukte is een aandachtspunt. Voor evenementen en horeca is de binnenstad een zeer gewilde locatie. Grootschalige horeca en evenementen moeten voldoen aan strenge voorwaarden om vervuiling en overlast te voorkomen. Meer dan in andere stadsdelen vragen vergunningverlening en handhaving om maatwerk, zoals bij uitbreiding van

terrassen. Steeds moet daarbij rekening worden gehouden met de verschillende belangen, zowel van ondernemers en bezoekers, als van de bewoners.

Hotelontwikkeling

Voor het versterken van de toeristische wervingskracht heeft Haarlem de ambitie de komende jaren meer hotelkamers te realiseren. Op diverse plekken in de binnenstad zijn plannen voor nieuwe hotels. De voormalige rechtbank aan de Jansstraat biedt kansen voor een hotel met restaurant, dat aansluit bij het monumentale karakter van het complex en als doel heeft het complex en de achterliggende Wijngaardtuin een semipublieke functie te geven. Ook de verbouwing van het bisschoppelijk paleis aan Nieuwe Gracht, Kruisweg en Parklaan gaat door. De plannen gaan in 2015 de vergunning- en ontwikkelfase in. In de Ripperdastraat is een kleinschalig boetiekhotel mogelijk met behoud van Restaurant De Ripper, waar kansarme jongeren een opleiding krijgen.

Wonen

De binnenstad van Haarlem is een gewilde woonomgeving. De gemeente zet hier in op inbreiding. Vanuit oogpunt van milieu bevordert de gemeente het verduurzamen van de woningvoorraad en de doorstroming. In de binnenstad is de doorstroming al bovengemiddeld. Lege plekken komen in aanmerking voor kleinschalige bebouwing, bijvoorbeeld op de hoek van de Grote Markt met de Jansstraat, op het huidige parkeerterrein aan de Jansstraat, aan het Begijnhof en in de Essenstraat. Sommige van deze locaties lenen zich goed voor herontwikkeling en bebouwing door particuliere opdrachtgevers. De komende periode wordt een aantal van deze initiatieven opgestart. De leefbare binnenstad vraagt om het toevoegen van woningen in winkelstraten. Voor de continuering van het programma Wonen boven Winkels wordt naar andere financieringsvormen gezocht.

Herontwikkelingen

Rond station, Grote Markt en Raaks staan enkele grote herontwikkelingen op stapel. Zo zijn de Beijneshal en de parkeergarage aan het Stationsplein opgenomen in de plannen voor transformatie van het stationsplein. Het hele stationsgebied is toe aan een kwaliteitsimpuls. Het Masterplan Spoorzone biedt de mogelijkheid voor herontwikkeling van sporthal, garage en de kantoorstoren. Door de transformatie van het Beresteijncomplex moet een nieuwe aantrekkelijke entree van het centrum ontstaan, met luxe appartementen, hoogwaardige bedrijvigheid, levendige plintfuncties en een publiekstrekker van formaat.

Met het vertrek van de gemeentelijke organisatie naar het voormalige postkantoor aan de Gedempte Oude Gracht, de Zijlpoort, dient de Brinkmannpassage zich aan als kans voor een binnenstedelijke transformatie van formaat. Op de begane grond hebben zich enkele nieuwe winkels gevestigd. De onderste bouwlagen zijn eind 2014 geveild. De bovenliggende kantoorverdiepingen worden door de gemeente voor verkoop en herontwikkeling aangeboden.

In de Gonnetbuurt liggen langs het spoor kansen voor herontwikkeling van een aantal bouwkundige juweeltjes. In de huidige plannen wordt het HAL-complex aan de Gonnetstraat 26 ontwikkeld tot werkateliers, startersappartementen en kleine bedrijfsunits. Het karakteristieke gebouw blijft deels behouden, deels komt er nieuwbouw. Ook voor de Gonnetstraat 22 en omgeving liggen er plannen om de bestaande bebouwing te transformeren en uit te breiden met nieuwbouw.

De Raaks is grotendeels klaar. Twee van de drie bouwfases zijn afgerond en zijn een aanwinst voor de binnenstad. Door de economische situatie zijn het Lantaarn- en Vesteblok nog niet ontwikkeld. In 2013 is de GREX geliquideerd met een positief saldo. Dit jaar hebben zich enkele gegadigden gemeld voor herontwikkeling van deze laatste fase. Als fase III van de Raaks wordt opgestart, betekent dit dat een van de grootste binnenstedelijke transformaties wordt voltooid.

Groen

Groen blijft een belangrijk aandachtspunt in de binnenstad. Ingezet wordt op het behouden, opknappen en beter ontsluiten van bestaand groen, waar mogelijk toevoeging van nieuwe groen en ecologisch beheer. Een opknapbeurt voor de Wijngaardtuin zit in de planvorming en ook voor het Proveniershofje ligt een renovatie in het verschiet. Het monumentale Kenaupark en het Staten en

Prinsenvolwerk worden gekoesterd en ecologisch verantwoord beheerd. Voor vergroening van garage De Kamp heeft het bestuur eind 2014 een bedrag beschikbaar gesteld.

Beheer en Onderhoud

Het in stand houden en verbeteren van de historische binnenstedelijke omgeving wordt gedragen door het dagelijks beheer van de openbare ruimte, het uitvoeren van planmatig groot onderhoud en het herinrichten van de openbare ruimte.

Dagelijks Beheer

Het steeds intensievere gebruik van de openbare ruimte van de binnenstad betekent dat prullenbakken vaker moeten worden geleegd, straten vaker moet worden geveegd en sneller moeten worden opgelapt. Met Spaarnelanden en andere externe partijen wordt het rioolstelsel, de wegen, het groen, de bruggen, de oevers en de openbare verlichting beheerd en onderhouden.

Groot onderhoud

Voor het planmatig groot onderhoud van riolering, wegen, straten, oevers en pleinen wordt gewerkt volgens het Gebiedsprogramma. In de binnenstad van Haarlem staan onder andere Kinderhuisvest, Kenaupark, Nieuwe Gracht en een aantal kademuren op het programma. De herinrichting van de Spaarne-oevers gaat een volgende fase in. Na het deel Bakenessergracht tot Turfmarkt zijn nu het Donkere Spaarne, Hooimarkt, Friese Varkensmarkt en Koudenhorn aan de beurt. De kades krijgen een aantrekkelijke inrichting, met meer ruimte voor voetgangers en gezonde bomen.

Aan de noordzijde van het station is de bouw van de fietsgevel met ruimte voor circa 1700 fietsen in volle gang. Aansluitend volgt een reconstructie van het Kennemerplein. Doel is de noordzijde van het station beter te laten functioneren zodat het gebied een prettiger en functionele omgeving wordt. Dit levert een hoogwaardige aansluiting met Haarlem Noord op, zowel voor de fiets als voor het HOV.

Openbare ruimte en mobiliteit

Verbetering van de verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers heeft ook de komende jaren prioriteit. Projecten als de Rode Loper, de aanleg van veilige fietsroutes en van fietsstraten leiden tot meer wandelaars en fietsers. Dit betekent ook dat je je fiets moet kunnen parkeren als de trottoirs vollopen met voetgangers. De vorig jaar ingestelde werkgroep Fietsparkeren zoekt naar oplossingen in de vorm van de aanleg van fietsparkeervakken, het flexibeler inzetten van autoparkeerplaatsen en uitbreiding van het aantal inpandige stallingsplekken in de binnenstad. Met de NS wordt samengewerkt aan het verbeteren van de fietsparkeervoorzieningen rond NS station Haarlem. Specifiek wordt gekeken naar het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de resterende 'rafelrandjes' in de binnenstad, waaronder de Nassaulaan.

3.2.3. Opgave burger, bestuur en veiligheid

Openbare orde en veiligheid

De mix van functies zoals wonen, winkelen, uitgaan en evenementen maken de binnenstad van Haarlem levendig en aantrekkelijk. De keerzijde hiervan is dat er ook een diversiteit aan veiligheidsthema's speelt. Deze thema's worden uitgewerkt in het Actieprogramma Integrale Veiligheid en handhaving 2015.

Het winkelgebied doet mee aan het project Samen Veilig Ondernemen waarbij ondernemers zich samen met gemeente, politie, wijkraden, Kamer van Koophandel en Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD) inzetten om de overlast en criminaliteit in het winkelgebied aan te pakken. De aanpak van winkeldiefstallen verdient hierbij ook de aandacht, gezien de stijgende lijn van het afgelopen jaar. Het programma Veilig Uitgaan krijgt een vervolg. Hierbij worden maatregelen getroffen om uitgaansoverlast te verminderen en het uitgaan in Haarlem veiliger te maken. Het afgelopen jaar is veel geïnvesteerd in bemiddeling tussen horecaondernemers en bewoners ten aanzien van geluidsoverlast, overlast van uitgestalde terrassen en dergelijke. In 2015 wordt nader onderzocht of

en hoe deze problematiek anders kan worden gereguleerd, bijvoorbeeld door bevordering van zelfredzaamheid en eigen initiatieven uit de stad. Daarnaast wordt een pilot voor cameratoezicht in het kernhorecagebied uitgewerkt en geïmplementeerd om overlast en geweld in de uitgaansnachten sneller te signaleren en aan te pakken.

Bij de aanpak van overlast door jongeren ligt de nadruk vooral op de handhaving op hotspots en in de buitenring van het Centrum in de horecanachten, waarin ook de zogenoemde 'slooproutes' worden meegenomen. Specifieke aandacht is er voor handhaving op alcoholgebruik van jongeren onder de achttien jaar. De vestiging van stedelijk jongerenwerk Flinty's en de komst van een 24-uursopvanglocatie voor dak -en thuislozen zal extra inzet vergen. Voor beide voorzieningen wordt een beheersplan opgesteld om overlast voor de nabije omgeving te voorkomen.

Daarnaast wordt de handhaving op fietsoverlast rondom het Stationsplein gecontinueerd. Er wordt voornamelijk ingezet op het verwijzen van burgers naar (bewaakte) fietsvoorzieningen zoals de ondergrondse fietsenstalling.

Jaarlijks vindt in het centrum een flink aantal grote evenementen plaats. De beheersing van deze evenementen gebeurt in nauw overleg met alle betrokken partijen.

4. Noord

4.1 HET PROFIEL

Identiteit

Haarlem Noord is een stadsdeel met het gevoel van een dorp. Vanuit Noord ben je dicht bij het centrum en je fietst zo de duinen in. In Noord is ruimte voor iedereen om zich te ontspannen. Haarlem Noord is in stedenbouwkundig opzicht een gefragmenteerd stadsdeel. De Kleverparkbuurt en de Bomenbuurt zijn genomineerd als toekomstig beschermd stadsgezicht. Niet alleen het gebied is heel divers, ook de inwoners van Noord zijn heel verschillend. Alle wijken hebben hun eigen specifieke kenmerken.

Bebouwing

Grofweg kan Haarlem Noord gezien de bebouwing worden opgedeeld in een ruime, groene westkant en een dichtbebouwde oostkant. De westelijk gelegen groenzones Schoterbos en Kleverlaanzone botsen als het ware tegen de dichtbebouwde en stedelijke oostkant. De Frans Halsbuurt en de Indische buurt Noord en Zuid zijn voor Haarlemse begrippen dichtbevolkte wijken. De parkeerdruk is in deze wijken groot.

Spaarndam West, in 1971 aangewezen als beschermd dorpsgezicht, is buiten de stad Haarlem de enige zelfstandige kern binnen de gemeente Haarlem.

Noord biedt een gevarieerd aanbod in koop- en huurwoningen in diverse prijsklassen.

Economie

Haarlem Noord kent grote inkomensverschillen. In het Vondelkwartier komt bijna tien procent van de huishoudens rond van een laag inkomen, tot 105 procent van het sociaal minimum. In de Patrimoniumbuurt is de inkomenssituatie slechter dan het Haarlems gemiddelde. De Indischebuurt Zuid, Kleverpark en Dietsveld/Vogelbuurt kennen daarentegen een gemiddeld hoge arbeidsparticipatie en idem inkomen.

Het voorzieningenniveau in Noord is hoog. Wie wil winkelen, kan naar het Marsmanplein, de Generaal Cronjéstraat of winkelcentrum Spaarneboog.

Voor recreatie zijn er onder andere de 'sportboulevard' langs de westelijke randweg, van de ijsbaan tot en met het Pim Mulier sportpark, het Noordersportpark, het Van der Aartsportpark en de vele mogelijkheden voor waterrecreatie in en rondom het Spaarne en de singels. De in Noord aanwezige begraafplaatsen dragen bij aan het groene karakter van het gebied.

Voor cultuur is er in Noord het museum Dolhuys in de Frans Halsbuurt en de stadskweektuinen aan de Schoterweg.

Bevolking

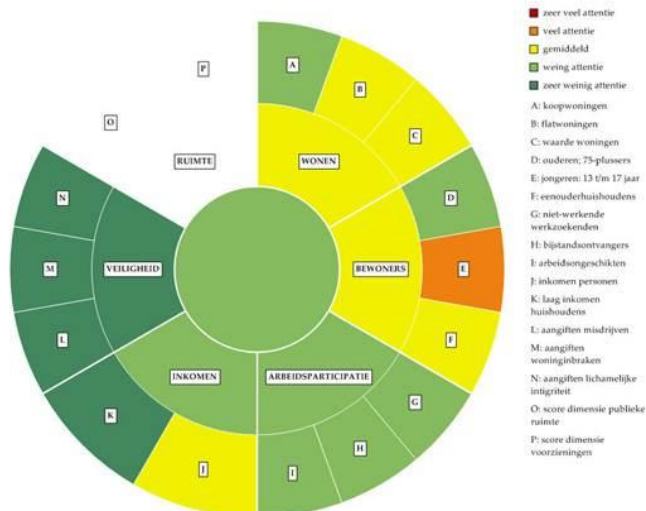
Haarlem Noord vormt met ruim 51.000 inwoners het stadsdeel met de meeste bewoners van Haarlem. In Haarlem Noord wonen jong en oud, rijk en arm en mensen van diverse herkomst door elkaar.

De Sterrenbuurt/Planetenwijk telt een groot aantal jongeren. Ook het Vondelkwartier, de Transvaalbuurt en Bomenbuurt/Stuyvesant heeft een jonge bevolking. In Delftwijk/Waterbuurt en De Krim is sprake van een hoge vertegenwoordiging 65-plussers.

Veiligheid

Hoewel de veiligheid in Noord over het algemeen weinig attentie vraagt, is er wel aandacht nodig voor sociale veiligheid op specifieke locaties. De nadruk ligt vooral op handhaving van overlast van afval en honden, handhaving van jeugdoverlast op hotspots en de aanpak van woonfraude in combinatie met de bestuurlijke aanpak van malafide ondernemers.

1 Profielkaart Stadsdeel Noord

Zeer weinig attentie

- Veiligheid;

Weinig attentie

- Inkomen;
- Arbeidsparticipatie

Gemiddelde attentie

- Wonen;
- Bewoners

Veel attentie

- Geen enkel thema

Zeer veel attentie

- Geen enkel thema

2 De buurten

	Totaal	Bewoners	Wonen	Arbeid	Inkomen	Veiligheid	Ruimte
50-Patrimoniumbuurt							
51-Transvaalbuurt							
52-Indischebuurt-Zuid							
53-Indischebuurt-Noord							
54-Frans Halsbuurt							
60-Kleverpark							
61-Bomenbuurt							
62-Planetenwijk							
63-Sinnevelt							
64-Overdelft							
70-Dietsveld							
71-Vogelenbuurt							
72-Delftwijk							
73-Vondelkwartier							
74-Spaarndam-West							

4.2 GEBIEDSOPGAVE 2015-2019

De grote verschillen in de wijken in Noord vragen om gedifferentieerde opgaven voor het gebied. In het bevorderen van de zelfredzaamheid en de inzet op het langer zelfstandig wonen van mensen zal de aandacht vooral gericht zijn op de wijken Indischebuurt Noord en Zuid, Delftwijk, Transvaalbuurt en het gebied rond de Schoterweg. In Haarlem Noord zal de komende jaren daarom worden ingezet, met weliswaar beperkte budgetten, op het in stand houden van de openbare ruimte, op de leefbaarheid en veiligheid en op een duurzaam goed woonklimaat.

4.2.1. Opgave sociaal domein

Maatschappelijke participatie

Onderwijs en Sport

De capaciteit van de onderwijshuisvesting is gebaseerd op leerlingprognoses. Deze prognoses geven aan dat het aantal leerlingen voor zowel het primair- als het voorgezet onderwijs de komende jaren zal groeien in Noord (met name ten zuiden van de Jan Gijzenkade). Omdat er de komende jaren onvoldoende gebouwen zijn om deze leerlingen te plaatsen ligt er een opgave voor het realiseren van voldoende aanbod van goed onderhouden onderwijshuisvesting. Goede huisvesting draagt bij aan goed onderwijs en dus ontwikkelkansen voor de jeugd.

Verder wordt ingezet op het bieden van goed onderhouden sportfaciliteiten zodat niet alleen mensen die in Noord wonen, maar alle Haarlemmers, hun gezondheid kunnen bevorderen en elkaar kunnen ontmoeten via sport. De sportverenigingen in Noord spelen daarin een belangrijke rol.

Advies en ondersteuning

Om kwetsbare bewoners in Noord met tijdelijk regieverlies en problemen op meerdere vlakken te ondersteunen, zal in navolging van andere stadsdelen ook in Noord op extra ondersteuning worden ingezet. Door zorg en welzijn dichterbij de wijk te organiseren, kan het sociaal wijkteam eerder signaleren en eerder interveniëren met als doel een beroep op specialistische ondersteuning zoveel mogelijk te voorkomen, te vertragen of juist eerder af te bouwen. Een ander speerpunt is het voorkomen of vertragen van een beroep op zwaardere vormen van zorg en zo van een escalatie van problemen.

Ondersteuning en zorg

Opvang en 'beschermd wonen'

In het sociaal domein richten de stadsbrede opgaven zich op het huisvesten van personen die niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving (de OGGZ groep). Ook voor Noord ligt hier een opgave in de vorm van huisvesting voor deze doelgroep. Met goede huisvesting creëer je betere leefomstandigheden en beperk je de overlast van deze groep.

In Noord gaan we in gesprek met lokale partners en aanbieders om welzijn, zorg en wonen met elkaar te verbinden om zo uitstroom uit een intramurale instelling te stimuleren.

4.2.2. Opgave fysiek domein

Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

Economie, toerisme en cultuur

In Noord willen we een 'boost' geven aan de wijkwinkelcentra. Een middel hiervoor is het Ondernemersfonds Cronjé, door de gemeente ingesteld met gelden van de reclamebelasting. Noord kan ook bijdragen aan de stedelijke opgave om meer toeristische bezoekers van buiten aan te trekken; onder andere met het faciliteren van de riviercruisevaart.

Wonen

In Noord wordt gewoond, geleefd en gesport. Vandaar de inzet van Noord op een toekomstbestendige woon- en leefomgeving. Om een plek te bieden aan mensen met verschillende inkomens wordt gestreefd naar meer, kwalitatief goede, duurzame en gedifferentieerde woningbouw. Als het om duurzaam wonen gaat, zullen initiatieven van bewoners worden gestimuleerd en ondersteund.

Groen

In Noord wordt ingezet op het in stand houden en waar mogelijk het vergroten van het groenareaal. Het verbeteren van het oppervlaktewater en het inperken van (toekomstig) wateroverlast vragen ook in Noord om meer waterbergend vermogen.

Duurzaamheid

De opgave van minder CO2 emissies, conform de ambitie van Haarlem Klimaatneutraal in 2030, vertaalt zich in Noord onder andere in het, waar mogelijk, plaatsen van snel-laadstations voor elektrisch vervoer. Bij ieder ontwikkelingsproject zal een milieuprogramma met kwaliteitseisen worden opgesteld. Bij groot onderhoud en reconstructie van drukke wegen zal, waar mogelijk, worden bekeken of stil-asfalt kan worden toegepast.

Beheer en Onderhoud

Openbare ruimte & Mobiliteit

In de dichtbebouwde wijken zal aandacht zijn voor de aanpak van overlast in openbare ruimte. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Frans Halsbuurt en de Indische buurten. Denk aan het uitvoeren van achterstallig onderhoud in de openbare ruimte, de aanpak van parkeeroverlast en de aanpak van zwerfvuil.

In Noord behoudt de as Rijksstraatweg/Schoterweg haar belangrijke functie voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer. Dit is mogelijk omdat het autoverkeer steeds vaker gebruik maakt van de wegen die om het stadsdeel heen liggen. Daarin past ook de ambitie van de gemeente en de regio om de doorstroming van de Vondelweg, als onderdeel van de oostelijke ring rond de stad, te verbeteren. Verder maakt de gemeente, samen met het maatschappelijk veld, plannen om de verkeersveiligheid op de dijk van Spaarndam te verbeteren.

Groot onderhoud

Onderhoud aan de riolering, en waar nodig vervanging van, is weliswaar niet zichtbaar maar wordt gezien als onderhoud aan de openbare ruimte. Door verbetering en uitbreiding van de systemen voor oppervlaktewater, riolering en drainage wordt het risico op wateroverlast voor nu en in de toekomst beperkt. De kwaliteit van de openbare ruimte wordt in Haarlem Noord, net als elders in de stad, op basis van de ambities 'schoon, heel en veilig' op het vastgestelde niveau (C) uitgevoerd.

4.2.3. Opgave burger, bestuur en veiligheid

Openbare orde en veiligheid

De wijken Indischebuurt Noord en Zuid, Delftwijk, Transvaalbuurt en de Schoterweg vragen extra aandacht als het gaat om sociale veiligheid. Een deel van de problemen in deze wijken is te verklaren doordat ze versteend en dichtbevolkt zijn. Om overlast te voorkomen, wordt op plekken waar de meeste klachten zijn actie ondernomen.

In Noord is het aantal meldingen van overlast door afval en honden veel hoger dan in andere stadsdelen. In de dicht bebouwde wijken met weinig groen zal specifiek aandacht zijn voor handhaving op afval en hondenuitwerping.

In Noord ligt de nadruk deels ook op de handhaving van jeugdoverlast op hotspots, zoals het Nelson Mandelapark, en op de inzet van een nieuwe overlast gevende jeugdgroep in Delftwijk. Bij de aanpak

van deze jeugdgroep is ook extra aandacht voor de betrokkenheid van twaalf-plussers. Vroegsignalering speelt een belangrijke rol om opkomende problematiek de kop in te drukken. Daarnaast is handhaving op alcoholgebruik van achttien-plussers in de openbare ruimte een punt van aandacht.

In Noord zal de aanpak van woonfraude zich voornamelijk richten op het tegengaan van illegale bewoning in combinatie met de bestuurlijke aanpak van malafide ondernemers, met speciale aandacht voor de Schoterweg.

Het winkelgebied Marsmanplein doet mee aan het project Samen Veilig Ondernemen. De ondernemers hebben veel last van winkeldiefstal, waar dit jaar extra aandacht naar uit zal gaan. De ondernemers in de Generaal Cronjéstraat zijn op dit moment niet actief in het project Samen Veilig Ondernemen.

5. Schalkwijk

5.1 HET PROFIEL

Schalkwijk is de grootste Haarlemse naoorlogse uitbreidingswijk. De eerste bebouwing startte op 1 december 1959. Inmiddels bestaat Schalkwijk ruim vijftig jaar. Schalkwijk heeft enorm veel sterke punten. Denk aan de hoeveelheid groen in en om de wijk, speelruimte, scholen, sportclubs en winkels. Er zijn ook thema's die om verbetering vragen in Schalkwijk.

Identiteit

Schalkwijk is ontwikkeld met het idee dat het als solitair stadsdeel zou moeten kunnen functioneren. Deze losse positie resulteert in de huidige gebrekkige verbindingen met de rest van de stad waardoor Schalkwijk gevoelsmatig voor veel mensen geen onderdeel uitmaakt van de stad. Bekeken vanuit de context van de regio is Schalkwijk een zeer kansrijke plek: dicht tegen het historisch centrum van de stad, goed ontsloten per auto en HOV, nabij werkgebieden in Amsterdam en Schiphol en in een groene setting.

De snelle busverbinding Zuidtangent (lijn 300) verbindt Schalkwijk met de Haarlemse binnenstad, station Haarlem en met Vijfhuizen, Hoofddorp, Schiphol, Amstelveen en Amsterdam-Zuidoost. Schalkwijk is autovriendelijk en heeft daardoor op cruciale plekken een overmaat aan verkeersruimte. De verkeersveiligheid voor de fietser en voetganger is op bepaalde plekken goed, maar op andere plaatsen kunnen verkeerssituaties onduidelijk zijn waardoor ingrepen gewenst zijn.

Schalkwijk kenmerkt zich in een eenzijdige sociale opbouw en kent relatief kansarmere groepen dan de rest van de stad. De bevolkingssamenstelling in Schalkwijk is multicultureel en de vergrijzing is relatief hoog: zestig procent van de inwoners is autochtoon, tien procent is westers allochtoon en dertig procent heeft een niet-Westerse allochtone achtergrond.

Bebouwing

Schalkwijk beslaat ongeveer 25 procent van het totale grondgebied van de gemeente. Schalkwijk ligt in het zuidoosten van Haarlem en wordt omsloten door water en weginfrastructuur: de Ringvaart aan de zuid- en oostzijde, het Spaarne aan de westzijde en de Schipholweg aan de noordzijde vormen de grenzen. De wijk bestaat overwegend uit nieuwbouw vanaf de jaren zestig, maar ook een lint met historische bebouwing langs de Noord- en Zuid Schalkwijkerweg. Schalkwijk is opgebouwd uit vier wijken (Europawijk, Boerhaavewijk, Meerwijk en Molenwijk) rond een stadsdeelcentrum. De wijken worden van elkaar gescheiden door groengebieden en een gebied met uitsluitend werkfuncties zoals kantoren en het Kennemer Gasthuis. Om de wijk ligt een groene zoom.

Het gebied kent weliswaar veel openbare ruimte en groen maar deze is door de beperkte relatie met de bebouwing vaak anoniem, rommelig, onaantrekkelijk en onoverzichtelijk. Versnipperd openbaar groen is soms door bewoners (illegaal) in gebruik genomen. De groene randen van het stadsdeel hebben een hoge kwaliteit, maar worden nog niet optimaal gebruikt door alle Haarlemmers.

Economie

In het hart van Schalkwijk ligt een groot overdekt winkelcentrum met veel winkels. De huidige scheiding van functies maakt dat de werk- en winkelgebieden in de avonduren vrijwel uitgestorven zijn, waardoor die plekken sociaal onveilig aanvoelen. Schalkwijk kent weinig buurtcafés of restaurants, er zijn geen musea, er is geen cultureel centrum en geen bioscoop. Wel heeft Schalkwijk een groot aantal sportvelden, verenigingen en andere sportvoorzieningen. In Schalkwijk ligt het Kennemer Gasthuis, locatie Zuid met polikliniek.

De sociaal economisch positie van veel inwoners is laag, er is sprake van achterblijvende arbeidsmarktparticipatie, een bovengemiddeld aantal mensen dat bijstand ontvangt en er is een meer dan gemiddeld aandeel niet werkende werkzoekenden. In Schalkwijk wonen ongeveer 32.000

mensen en er zijn 9.800 arbeidsplaatsen. De kantoren in het middelgebied staan voor een belangrijk deel leeg of worden tijdelijk gebruikt. Veel bedrijven zijn weggetrokken uit de wijk, de VNU, de belastingdienst, het UWV en Fluor. De monofunctionele inrichting van Schalkwijk sluit niet meer aan bij de huidige vraag naar kantoor- en bedrijfsruimten.

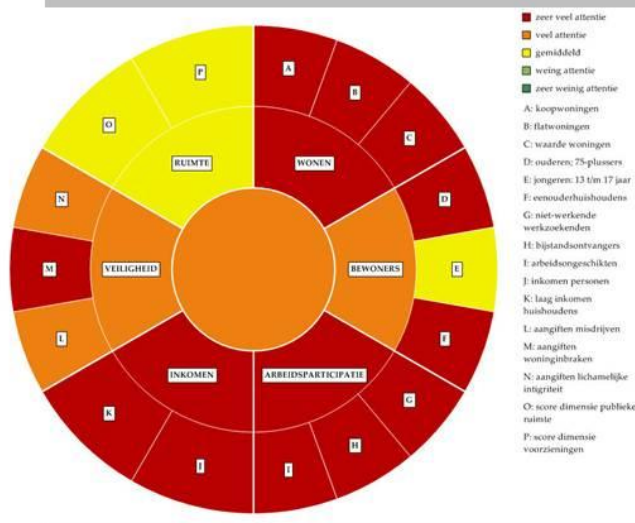
De onderwijsvoorzieningen in Schalkwijk zijn niet geheel op orde. Scholen hebben groeipotentie die niet te realiseren is in de huidige gebouwen.

Bevolking

Het gebied heeft alle kenmerken die zo typisch zijn voor een naoorlogse uitbreidingswijk. Het gebied is ruim en groen van opzet en de verschillende functies (wonen, werken, winkelen, verkeer en recreëren) zijn van elkaar gescheiden. De woningen bestaan uit een mix van hoog- en laagbouw. Doordat veel woningen in een korte tijd zijn gebouwd, is er weinig differentiatie in woonmilieus, zowel in type als in prijssegment. In Schalkwijk zijn veel huurwoningen en er is veel hoogbouw. Het gevolg is een nogal eenzijdige samenstelling van de bevolking. Schalkwijk huisvest een relatief groot aantal ouderen en vergrijst sneller dan de rest van de stad.

Veiligheid

Veiligheid is een belangrijk thema in Schalkwijk. Er zijn relatief veel woninginbraken en het gevoel van onveiligheid speelt in dit stadsdeel een grotere rol dan elders in de stad. Aan criminaliteit onder jongeren wordt veel gedaan; de top 25 aanpak werpt steeds meer vruchten af.

Zeer weinig attentie

- Geen enkel thema

Weinig attentie

- Geen enkel thema

Gemiddelde attentie

- Ruimte

Veel attentie

- Veiligheid;
- Bewoners

Zeer veel attentie

- Wonen;
- Inkomen;
- Arbeidsparticipatie

2 De buurten

Grote verschillen

- Molenwijk vraagt gemiddelde attentie. De drie andere buurten hebben meer aandacht nodig;
- Boerhaavewijk heeft zelfs zeer veel attentie nodig. Dat geldt ook voor 5 van de 6 thema's;
- In Europawijk is dat het geval voor 4 thema's en in Meerwijk voor 3 thema's;
- Wonen, arbeid en inkomen vormen in beide buurten punten van zeer veel zorg. In Europawijk komt Veiligheid daar nog bij;
- Molenwijk heeft drie thema's die veel attentie vergen: bewoners, wonen en arbeid;
- Op het thema ruimte scoren alle buurten gemiddeld of beter.

	Totaal	Bewoners	Wonen	Arbeid	Inkomen	Veiligheid	Ruimte
90-Europawijk							
91-Boerhaavewijk							
92-Molenwijk							
93-Meerwijk							

5.2 GEBIEDSOPGAVE 2015-2019

Schalkwijk heeft ruimte om te groeien. De ambitie in het sociale domein voor de komende jaren is Schalkwijk een fikse duw in de rug geven. De wens is er om de huidige bewoners te laten stijgen op de sociale ladder en tegelijkertijd om meer sociale differentiatie in de wijk te krijgen door nieuwe bewoners aan te trekken. Met fysieke maatregelen (groen en bebouwing) en sociaal-maatschappelijke maatregelen wordt ingezet op verbetering van de toekomstwaarde, belevingswaarde en gebruikswaarde van het stadsdeel.

5.2.1. Opgave sociaal domein

Maatschappelijke participatie

Het versterken van de sociale samenhang is de opgave voor 2015. Bewonersactiviteiten en vrijwilligersorganisaties spelen hierin een belangrijke rol. Bewoners worden ondersteund met budgetten voor projecten die als doel hebben bewoners met elkaar te verbinden. Het project 'de Kunstschat van Schalkwijk' is hiervan een voorbeeld. Samen doen is het motto. Binnen het sociaal domein (Samen voor elkaar) lopen diverse projecten: het vergroten van het aantal levensloopbestendige woningen met een pilot in de Boerhaavewijk, de uitrol van de sociale wijkteams en het huisvesten van centra voor Jeugd en Gezin.

Onderwijs en sport

Schoolgebouwen in Schalkwijk moeten efficiënter worden gebruikt en worden aangepast aan de eisen van de huidige tijd. Om de kwaliteit van de onderwijsgebouwen weer op peil te brengen en de gebouwen optimaal te benutten, wordt samen met extern bureau Mevrouw Meijer gekeken naar hergebruik, herlocatie en samenvoeging van scholen.

Werk en inkomen

Schalkwijk heeft een grote opgave op het gebied van werk en inkomen. We bevorderen een actieve rol van bewoners en willen dat iedereen mee doet. Hiervoor stimuleren we initiatieven op het gebied van werkgelegenheid en opleidingsplekken. Dat is goed voor Schalkwijk als geheel, de werkgelegenheid en de wijk economie. De ontwikkeling van het winkelcentrum Schalkwijk en omgeving tot Schalkstad kan nieuwe werkgelegenheid opleveren. Daarnaast zijn er initiatieven als De Kas en het Buurtbedrijf (werktoeleidingsprojecten) in Schalkwijk en de gemeente zoekt naar nieuwe (tijdelijke) gebruikers zoals startende ondernemers voor leegstaande gebouwen.

5.2.2. Opgave fysiek domein

Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

Economie, toerisme en cultuur

Op economisch vlak wordt ingezet op een menging van functies waarbij meer woonfuncties in de werkgebieden worden gebracht en waar in de wijken de wijk economie verder wordt gestimuleerd. Schalkwijk telt meer bedrijven dan de Waarderpolder. Veel mensen werken vanuit huis. De gemeente ondersteunt samen met partners, zoals de Kamer van Koophandel deze kleine ondernemers om door te groeien. Denk bijvoorbeeld aan netwerkbijeenkomsten of huisvesting in de vorm van kleine units of broedplaatsen. Ook is er voor Schalkwijk de ambitie om meer voorzieningen te ontwikkelen of uit te breiden. Daarnaast wordt gekeken welke leegstaande locaties tijdelijk gebruikt kunnen worden.

Wonen

Schalkwijk is dé plek om de MRA doelstelling met betrekking tot de woningbouwopgave voor Haarlem te realiseren. In Schalkwijk is op veel plekken nog ruimte voor inbreiding (nieuwbouw in een dichtbebouwde omgeving). Verdichten is mogelijk, maar alleen als het de ruimtelijke kwaliteit versterkt. Dat gebeurt al bij de Entree, maar ook andere locaties liggen in het verschiet, zoals

Belcanto, de Poort van Boerhaave, de Italiëlaan en Meerwijk-centrum en de Aziëweg. Daarnaast wordt ingezet op het nieuw leven inblazen van leegstaande kantoren door functiewijziging of sloop/nieuwbouw. Door de recessie ligt het tempo lager, maar de ontwikkelingen zijn zeker niet tot stilstand gekomen. De komende jaren wordt ingezet op een duurzaam en gedifferentieerd woningaanbod. Er is een aanmoedigingsbeleid voor pioniers in de hoop 'meer koopkrachtige' doelgroepen aan te trekken. Dit kan de doorstroming op de woningmarkt bevorderen. Te denken valt aan nieuwbouwprojecten en zelfbouw. Ook corporaties zullen sloop/nieuwbouwtrajecten opstarten en woningen verkopen.

Herontwikkeling

Schalkstad is een belangrijk project. Het winkelcentrum moet zich van eenzijdig winkelcentrum ontwikkelen tot centrale ontmoetingsplek en kloppend hart van Schalkwijk. Er worden winkels, een bioscoop en horeca toegevoegd. De ontwikkeling van Schalkstad is een samenwerkingsverband tussen gemeente en de eigenaren van winkelcentrum Schalkwijk. Schalkstad is de enige plek in Haarlem waar de mogelijkheid wordt geboden om de detailhandel te laten groeien. Een ander centraal gelegen locatie is Schalkwijk midden, waar de gemeente de ontwikkeling en transformatie naar een veelzijdig woon/werkgebied wil stimuleren en faciliteren.

Duurzaamheid

Schalkwijk biedt bij uitstek kansen voor pioniers en duurzaamheid. Extra aandacht krijgen het Geothermie-project waarbij grotere flatgebouwen aangesloten zullen worden op een stadsverwarmingsnetwerk, het uitvoeren van de ecologische beheerplannen en het beter betrekken van de groene zoom bij de stad (het stadsdeel).

Beheer en onderhoud

Openbare ruimte & Mobiliteit

Het visitekaartje van Schalkwijk is de grote hoeveelheid openbare ruimte. Veel van die openbare ruimte bestaat uit beplanting en waterwegen die nu een beperkte gebruikswaarde hebben en veel onderhoud vergen. De wens is dan ook om die ruimte aantrekkelijker, gebruiksvriendelijker en toegankelijker te maken. En ook hierin is het de bedoeling de bewoners meer bij de aanpak te betrekken.

Schalkwijk is één van best bereikbare stadsdelen van Haarlem, zowel per auto, fiets als met het openbaar vervoer. De komende jaren wordt vooral ingezet op het verbeteren van faciliteiten voor langzaam verkeer en openbaar vervoer. Er worden fietspaden en –stroken aangelegd en de stallingsvoorzieningen voor fietsers bij haltes van de R-netlijnen richting Amsterdam worden uitgebreid. Een ambitie is om de Europaweg af te waarderen tot een stadsstraat, zodat de wijken aan weerszijden ervan beter op elkaar aansluiten. Een optie voor de toekomst is de aanleg van de Mariatunnel onder de Schipholweg. Deze tunnel verbetert de ruimtelijke kwaliteit en de leefbaarheid op en rond de Schipholweg en de aansluiting van Schalkwijk op de rest van de stad.

Groot onderhoud

De afgelopen jaren is er veel aan onderhoud van de parken gedaan, de komende jaren gaat de aandacht naar beheer van die parken.

In Schalkwijk is de betrokkenheid bij en deelname aan groenonderhoud enorm groot. Behalve naar gebruiksvriendelijkheid wordt ook gekeken naar het ecologisch inrichten en beheren van de openbare ruimte. Het inventariseren van annexaties en van gronden die uitgegeven kunnen worden voor privégebruik is een speerpunt. Een aandachtspunt is het aanpakken van verzakkende gronden rondom geheide riolering.

5.2.3. Opgave burger, bestuur en veiligheid

Openbare orde en veiligheid

De inwoners van Schalkwijk voelen zich minder veilig in hun eigen buurt dan de inwoners van de rest van Haarlem. Deze onveiligheidsgevoelens worden vooral gevoed door twee veiligheidsthema's: overlast en criminaliteit door jeugd en woninginbraken. Wat betreft dit laatste is er het afgelopen jaar veel bereikt met inzet van politie, informatieavonden voor buurtbewoners en andere preventie activiteiten. Hierdoor is het aantal inbraken flink teruggelopen. Als het nodig is, zal deze aanpak de komende jaren worden gecontinueerd.

Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit zijn al een aantal jaren een bron van ergernis en onveiligheid. In Europawijk is een overlast gevende jeugdgroep actief, daarnaast is er sprake van een criminele jeugdgroep. Vanuit het Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving 2015 wordt veel tijd en geld geïnvesteerd om deze twee groepen aan te pakken. Hierbij worden onder andere ook de 'buurtvaders' benut, die worden ingezet ten behoeve van de signalering van overlast en criminaliteit in de buurt en de gemeente heeft de Top 25 aanpak. Daarnaast wordt er ingezet op een nog betere verbinding met de Marokkaanse gemeenschap door middel van rolmodellen.

Binnen de twee hoofdthema's werkt Winkelcentrum Schalkwijk actief mee aan het verminderen van winkelcriminaliteit door deelname aan het project Samen Veilig Ondernemen.

De verdere ontwikkeling van de aanpak van woonfraude krijgt zijn beslag in de samenwerking met corporaties, om overbewoning en illegale bewoning tegen te gaan.

Tenslotte kan het versterken en faciliteren van een goede communicatie tussen instanties, partners en richting burgers, een positieve invloed hebben op de leefbaarheid en veiligheidsgevoelens van de burgers.

6. Zuid West

6.1 HET PROFIEL

Identiteit

Zuid West telt elf wijken en kent een enorme diversiteit in woonmilieus. De karakters van de deelgebieden gaan van sterk stedelijk naar landelijk groen. Zuid West is het groenste stadsdeel van Haarlem. De Leidsebuurt en het Rozenprieel zijn vooral stedelijk. De Bosch en Vaart, Koninginnebuurt en Zuiderhout zijn meer de groene villawijken. Aan de rand van Haarlem liggen het Ramplaankwartier en Oosterduin met daar aan grenzend het Westelijk Tuinbouwgebied. Ook in de woningvoorraad is sprake van een grote differentiatie: van koop tot sociale huur en van vrijstaande villa tot kleine etagewoning. Veel woningen dateren van rond 1900.

Zuid West lijkt vooral een woongebied, maar kent opvallend veel bedrijvigheid en voorziet in een groot aantal arbeidsplaatsen.

Bebouwing

In Zuid West bestaat het grootste deel van de bebouwing uit eengezinswoningen. Per wijk verschilt de omvang van de woningen. Het gros van de woningen bestaat uit grondgebonden rijtjeswoningen en vrijstaande stadsvilla's. Er zijn relatief weinig appartementen. In de wijken Bosch en Vaart, Koninginnebuurt, Welgelegen en Zuiderhout-Vredenhof staan veel herenhuizen en villa's, omgeven door groen. Dichtbebouwde wijken zijn de Leidsebuurt en het Rozenprieel. Het Rozenprieel is zelfs de meest dichtbevolkte buurt van Haarlem. De helft van de woningen in deze wijk dateert van vóór 1920. Bij de stadsvernieuwing tussen 1975 en 1989 zijn ruim vijfhonderd nieuwe gezinswoningen gebouwd en werden tweehonderd woningen gerenoveerd. De bebouwing van het ziekenhuisterrein van de Mariastichting heeft de woningvoorraad in het gebied aanzienlijk vergroot.

Langs het spoor ligt een bedrijvenstrook. Vanaf het voormalige EKP (nieuwe naam Plaza West) naar het zuiden liggen langs de Eysinkweg en Stephensonstraat bedrijfspanden waarin autobedrijven, bouwmarkten, een Vomar supermarkt en diverse kleinere bedrijven zijn gehuisvest.

Een belangrijke karakteristiek van stadsdeel Zuid West is de hoeveelheid groen en parken. De Haarlemmerhout en het Frederikspark vormen de groene long van dit deel van Haarlem. Het Frederikspark is onlangs aangepakt en nu is de Hout toe aan renovatie. Ook het Westelijk Tuinbouwgebied vormt een belangrijk groengebied voor Zuid West en voor de rest van Haarlem. Dit gebied kenmerkt zich door extensieve bebouwing met een agrarisch karakter. Het uitgangspunt bij dit overgangsgebied tussen duinen en stedelijke bebouwing is de ruimte open te houden.

In Zuid West liggen diverse waterwegen en vijvers. Het Spaarne, de Leidsevaart, de Brouwersvaart en de singels zijn het meest bepalend voor de bebouwingstructuur.

Economie

Bewoners van het gebied vinden in de nabije omgeving tal van voorzieningen voor primaire levensbehoeften. Op Plaza West is een nieuw winkelcentrum gerealiseerd. Voor de recreatie liggen in het gebied diverse sportcomplexen. Het karakter van de openbare ruimte wordt bepaald door de vaak ruim bemeten hoofdfuncties infrastructuur, groen en water.

Zuid West kent een enorme bedrijvigheid en arbeidsparticipatie. Alleen al de wijk Welgelegen biedt met de provincie Noord-Holland en andere bedrijfsvestigingen en instellingen samen iets meer dan 1.700 arbeidsplaatsen. De Leidsebuurt en het Rozenprieel kennen behalve veel kleine bedrijven ook veel zzp-ers, die overigens ook in de Bos en Vaart te vinden zijn. De wijk Zuid West (te onderscheiden van het stadsdeel) zorgt in totaal voor 2.000 arbeidsplaatsen, verdeeld over ruim 460 vestigingen van bedrijven en instellingen. En dan zijn er nog de winkelstraten de Zijlweg en de Wagenweg.

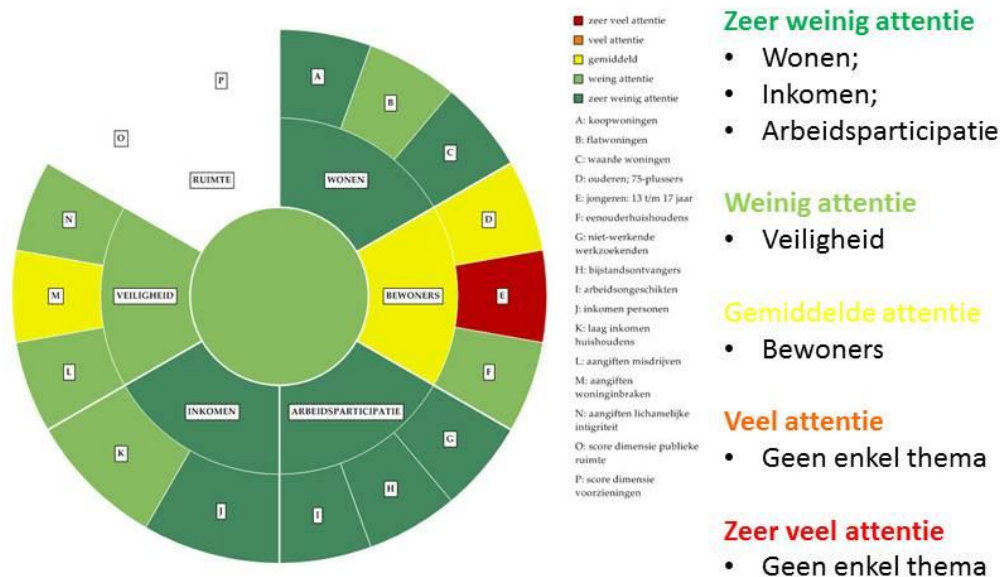
Bevolking

Zoals de bebouwing sterk verschilt, is ook de samenstelling van de bewoners heel divers: van hoog tot laag opgeleid en van kapitaalkrchtig tot werkzoekend. Ook in leeftijdsopbouw zijn er veel verschillen. Zo heeft de wijk Oosterduin een relatief oude bevolking, terwijl zich in de Leidsebuurt veel starters op de woningmarkt (jongvolwassenen 20-44 jaar) vestigen.

Veiligheid

In Zuid West verschillen de wijken en buurten erg van karakter. In de ene buurt is veel groen en ruimte, de andere buurt is versteend en krap. Hierdoor verschillen de veiligheidsthema's per wijk. De veiligheid in Zuid West vraagt op zich weinig attentie. Maar de jeugdoverlast op hangplekken vraagt wel om actie.

1 Profielkaart Stadsdeel Zuid-West

2 De buurten

Geen grote verschillen

- Zes buurten vragen in hun totaliteit weinig attentie en vijf buurten een gemiddelde attentie;
- Geen van de 11 buurten verlangt (zeer) veel attentie;
- Op de thema's en de onderwerpen binnen deze thema's treden wel verschillen op tussen de buurten;
- Het duidelijkst is dat bij het thema Arbeidsparticipatie: in het Rozenprieel is zeer veel aandacht nodig, tegen zeer weinig in Houtvaartkwartier, Koninginnebuurt en Kleine Hout.

	Totaal	Bewoners	Wonen	Arbeidspartic.	Inkomen	Veiligheid	Ruimte
20-Zijlweg-Oost							
21-Leidsebuurt							
22-Leidsevaartbuurt							
23-Houtvaartkwartier							
40-Koninginnebuurt							
41-Kleine Hout							
42-Den Hout							
43-Rozenprieel							
80-Ramplaankwartier							
81-Zijlweg-West							
82-Oosterduin							

6.2 GEBIEDSOPGAVE 2015-2019

De opgave voor Zuid West is voornamelijk het in stand houden van het huidige leef- en woonklimaat, het beheren van de openbare ruimte, hergebruik van bestaande bebouwing, groot onderhoud uitvoeren waar nodig, behoud en verbetering van openbaar groen, bevorderen van duurzaamheidsinitiatieven door en voor bewoners, centraliseren van faciliteiten voor de jeugdzorg.

6.2.1. Opgave sociaal domein

Maatschappelijke participatie

Bevorderen zelfredzaamheid

De inwoners van Zuid West zijn mondige, creatieve burgers die het liefst zelf aan het roer staan. Van de bewoners komen veel initiatieven. De opgave voor de gemeente is om deze initiatieven zo veel mogelijk verder te helpen maar de verantwoordelijkheid bij de bewoners zelf te laten.

Bewoners regelen zaken op eigen kracht en helpen elkaar waar het nodig is. De gemeente heeft vooral een faciliterende rol in de vorm van meedenken, de weg wijzen en verbinden.

Ondersteuning en zorg

De ambitie van de gemeente Haarlem is om de komende jaren centra voor jeugd en gezin te realiseren met een groot aanbod voor jeugdhulp. In de komende jaren komt er een nieuw centrum voor jeugd en gezin in Zuid West, aan het Leidseplein. Naast het CJG en de werkplekken voor CJG-coaches en medewerkers worden ook het jongerenwerk en de peuterspeelzaal in hetzelfde pand gehuisvest.

6.2.2. Opgave fysiek domein

Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

Economie, toerisme en cultuur

De opgave op economisch gebied is voor Zuid West zeer klein, deze bestaat enkel uit het faciliteren van zelfstandigen door het werken aan huis (zonder de woonfunctie te verdringen) te bemoedigen en bestaande bedrijvigheid en detailhandel zo veel mogelijk de ruimte te geven.

Herontwikkelen

De komende jaren staat het verder verbeteren en in stand houden van het woon- en verblijfsklimaat in Zuid West centraal. Hoewel stedenbouwkundig en architectonisch een aantrekkelijk gebied, heeft de nieuwbouw, die dateert uit de jaren zeventig en tachtig, daar afbreuk aan gedaan. Door het transformeren of herontwikkeling van locaties als AWWN, EKP, Houthof, Koningstein en Zijlweg 245 ontstaat de mogelijkheid om kwaliteit toe te voegen aan het gebied en tegelijk een bijdrage te leveren aan de gewenste uitbreiding van het aantal woningen in Haarlem.

Groen

De Haarlemmerhout en het Frederikspark vormen het groene hart van Zuid West. Ook de groene kwaliteit van de binnenduinstrand mag niet vergeten worden. De opgave voor de komende jaren is om met de adviescommissie, waar bewoners in zijn vertegenwoordigd, het groen in stand te houden en toegankelijker te maken.

Beheer en onderhoud

Openbare ruimte & Mobiliteit

Een aantal wegen door dit stadsdeel houdt een belangrijke functie als doorvoerroute van autoverkeer van kernen als Heemstede en Zandvoort naar Amsterdam. Als optie voor de toekomst kan de Mariatunnel deze routes ontlasten en tegelijkertijd de noord-zuidverbindingen voor fiets, voetganger en openbaar vervoer verbeteren. Samen met de provincie wordt de doorstroming van de R-netlijnen richting Amsterdam op de wegen door Zuidwest verbeterd.

Groot onderhoud

De komende jaren wordt er groot onderhoud gepleegd aan de Westergracht, aan de kademuur van de Leidsevaart en de Buitenrustbruggen worden vervangen. De gemeente blijft investeren in de openbare ruimte, maar met kleinere stapjes dan in het verleden het geval was. Kwaliteit staat voorop.

6.2.3. Opgave burger, bestuur en veiligheid

Openbare orde en veiligheid

Bij supermarkten zoals bij Haarlem Hoog, Spoorwegstraat, Voortingsplantsoen en Westergracht wordt consequent gehandhaafd op het tegengaan van overlast. Daarbij wordt ook ingegrepen op alcoholgebruik bij achttien-minners in de openbare ruimte. Rondom Haarlem Hoog geldt bovendien een alcoholverbod waardoor het ook voor jongeren boven de achttien jaar niet is toegestaan alcohol te drinken. Er is regelmatig gezamenlijk overleg met veiligheidspartners. Partijen in het veiligheidsoverleg zijn Jeugdzorg, Haarlem Effect, maatschappelijk werk, de politie, scholen en de gemeente.

Er wordt overlast ervaren van foutparkeerders na 21.00 uur in de avond. De overlast wordt mede veroorzaakt door een tekort aan parkeerruimte in Zuid West. Handhaving op foutparkeren verdient extra aandacht.

Hoewel de meeste evenementen in het centrum plaatsvinden, is in de Haarlemmerhout met Bevrijdingspop sprake van een evenement van landelijke omvang. Hier is jaarlijks extra aandacht vereist en extra ambtelijke capaciteit beschikbaar om het evenement in goede banen te leiden.

7. Oost

7.1 HET PROFIEL

Identiteit

Haarlem-Oost is het meest diverse stadsdeel van Haarlem. Het gebied kent een aantal vooroorlogse arbeiderswijken met een sterk stedelijk karakter die dicht tegen het centrum aan liggen, zoals de Slachthuisbuurt, de Amsterdamse buurten en het Scheepmakerskwartier. Daarnaast zijn er de naoorlogse woonwijken Parkwijk en Zuiderpolder die ruimer van opzet zijn en dicht bij de groene zoom van de stad liggen. Ook de Veerplas en recreatiegebied Spaarnwoude liggen hier letterlijk om de hoek. Het Reinaldapark functioneert als stadspark voor Oost. In het Scheepmakerskwartier wordt nieuw gebouwd.

Bebouwing

De vooroorlogse stadswijken Oude- en Nieuwe Amsterdamse Buurt en delen van de Slachthuisbuurt en Scheepmakersdijk bestaan vooral uit laagbouw. In de wijken is veel funderingsproblematiek. Daarom is er een zichtbare mengelmoes van oudbouw en nieuwbouw. Er is sprake van een relatief eenzijdig woningaanbod in het lagere segment. De kracht van deze wijken zit in de stedenbouwkundige opzet van een tuindorp, ontworpen in de twintiger jaren van de vorige eeuw. Wel zijn deze buurten krap van opzet. Ook nu wordt in deze wijken veel nieuw gebouwd en gerenoveerd, waar mogelijk binnen de bestaande structuur. Dat zijn zowel kleinere bouwprojecten, zoals rondom het Drilsmaplein, Hof van Egmond en Bavodorp, als grote projecten in de Zuidstrook langs de Schipholweg.

Parkwijk en Zuiderpolder zijn typische naoorlogse wijken, met laag- en hoogbouw, ruim van opzet en meer groen. Ook hier is sprake van een eenzijdig woningaanbod. Veel woningen voldoen niet meer aan de hedendaagse woningeisen en -wensen. In de nota Ruimtelijke Kwaliteit vallen deze gebieden onder de transformatieregie dat wil zeggen dat de gemeente hier open staat voor verandering en verbetering. De wens tot een gevarieerder woningaanbod in Haarlem Oost hangt hier ook mee samen. In de Sportheldenbuurt zijn naast nieuwe corporatiewoningen ook koophuizen en appartementen gebouwd, op het voormalige Drosteterrein aan het Spaarne en langs de Oudeweg. Daarmee is in deze buurt een mix aan bewoners ontstaan. In het Scheepmakerskwartier wordt een nieuwbouwwijk gebouwd aan de Scheepmakersdijk, met een mix van herenhuizen aan het Spaarne en eengezinswoningen en appartementen in het middensegment.

In de vooroorlogse wijken is maar weinig groen en er is een hoge parkeerdruk. De naoorlogse wijken zijn ruimer van opzet en hebben meer groen, maar de openbare ruimte is er vaal, matig van kwaliteit en minder goed onderhouden.

Tussen de Waarderpolder en de woonwijken van Haarlem Oost ligt de Amsterdamsevaart die op dit moment nog een barrière vormt en het stadsdeel fysiek in tweeën splitst. Dit geldt ook voor de Prins Bernhardlaan, die zorgt voor een barrière tussen het nieuw bebouwde polderdeel van Oost en de oude buurten.

Oost is vrijwel geheel omgeven door water; het Spaarne, de Mooie Nel, de Buiten- en de Binnenliede en de Ringvaart.

Economie

De Amsterdamstraat, het Van Zeggelenplein en het Beatrixplein zijn de winkelkernen van Haarlem Oost. Zij bedienen vooral de omwonenden. Parkwijk en Zuiderpolder zijn voor het overgrote deel gericht op wonen. Het is de bedoeling het Slachthuisterrein op termijn om te vormen tot een centrum met (culturele) bedrijvigheid. Naast winkelvoorzieningen heeft Haarlem Oost het

Reinaldapark voor recreatie. In Oost ligt ook het station Spaarnwoude, waarmee het oosten van Haarlem haar eigen aansluiting heeft op het spoorwegennet.

Met Spaarnwoude, de Veerplas en de groene zoom van de stad in de directe nabijheid heeft Haarlem Oost veel recreatieve mogelijkheden die beter kunnen worden benut. Dichter tegen het centrum aan, langs het Spaarne, is te zien dat de multifunctionaliteit van Haarlem Oost toeneemt. Het prachtige rijksmonument de Koepel dat in 2016 leeg komt, biedt daartoe nog meer kansen voor Oost.

Oost heeft als enige stadsdeel in Haarlem een 24-uurs bedrijventerrein, de Waarderpolder. Met 1.200 bedrijven en 14.000 arbeidsplaatsen is het de motor van de lokale economie. Het is een typisch regionaal bedrijventerrein van middelgrote omvang. In de laatste bestemmingsplanwijziging zijn de functies wonen en detailhandel geschrapt. Behalve in de Waarderhaven en in een enkele bedrijfswoning wordt er in de Waarderpolder nauwelijks gewoond. Wel is behoefte aan andere vormen van functiemenging zoals onderwijs en horeca.

Naast grote Haarlemse werkgevers als Johan Enschedé, MSD, NedTrain, Pharmachemie en Vialis zijn in het gebied vooral kleinere ondernemers gevestigd. Op de plekken waar voorheen Droste en Figuee zaten, hebben inmiddels jonge innoverende ondernemingen hun plaats ingenomen.

De gemeente voert al tien jaar een actief herstructureringsbeleid in het gebied. Dat is vooral gericht op het creëren van werkgelegenheid. Met de bouw van de Schoterbrug, de Waarderweg en de fly-over bij IKEA is de bereikbaarheid van het gebied op orde. Het accent ligt nu meer op het onderhouden van een prettig ondernemersklimaat.

De Waarderpolder kent een hoge organisatiegraad: gemeente en ondernemers werken nauw samen in het Parkmanagement. Hierdoor zijn zaken als 'schoon, heel en veilig' goed geregeld. Alle ondernemers in het gebied betalen via de Bedrijven Investeringszone mee aan de collectieve beveiliging. De Waarderpolder is daarmee ook een veilig bedrijventerrein en heeft inmiddels vier keer de audit behaald van het Keurmerk Veilig Ondernemen.

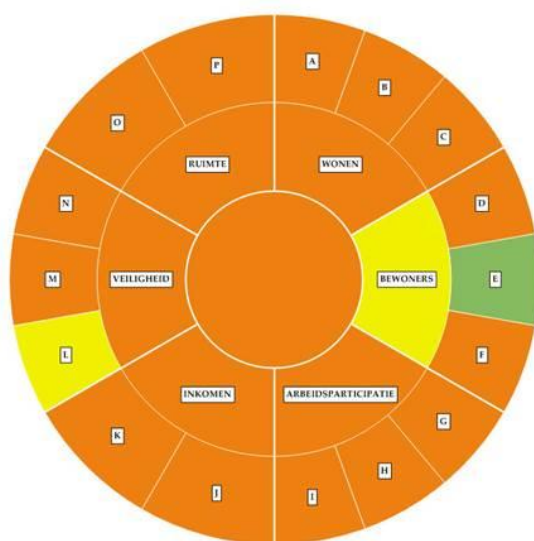
Bevolking

Haarlem Oost is een gebied met een relatief klein aandeel hoog opgeleiden. Dit heeft onder andere te maken met het huidige woningaanbod. Dit woningaanbod is wel aan het veranderen, met een aantal nieuwbouwprojecten, waaronder Peltenburg, Huis van Hendrik en het gebied Jan Sluyterslaan. In Parkwijk en Zuiderpolder is de concentratie huishoudens met een inkomen onder modaal groot. Er is veel werkloosheid en er wonen veel gezinnen met een andere etnische achtergrond. Daarnaast ervaren bewoners problemen met veiligheid die zich vooral uiten in de vorm van overlast door jongeren. Om jongeren van de straat te houden zijn verschillende programma's opgezet.

Veiligheid

Om de veiligheid in Oost te verbeteren, verdient met name het bevorderen van de sociale cohesie aandacht. Daarbij gaat het voornamelijk om de cohesie tussen jong en oud en allochtoon en autochtoon. Het terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is tevens speerpunt in Oost.

1 Profielkaart Stadsdeel Oost

Zeer weinig attentie

- Geen enkele thema;

Weinig attentie

- Geen enkel thema;

Gemiddelde attentie

- Bewoners

Veel attentie

- Wonen;
- Inkomen;
- Arbeidsparticipatie;
- Veiligheid;
- Ruimte

Zeer veel attentie

- Geen enkel thema

2 De buurten

- Vijf thema's vragen over heel Oost genomen veel attentie. Alleen voor het thema Bewoners volstaat een gemiddelde attentie;
- De profielkaarten van de 7 buurten in Oost variëren. Parkwijk vraagt zeer veel aandacht, terwijl de Potgieterbuurt, Waarderpolder en Zuiderpolder op een gemiddeld aandachtniveau zitten;
- De Oude Amsterdamsebuurt, Van Zeggelenbuurt en Slachthuisbuurt behoeven veel attentie;
- Ook binnen de thema's treedt variatie op. Zo heeft Veiligheid in de Potgieterbuurt en Zuiderpolder weinig aandacht nodig en in de Waarderpolder juist veel.

	Totaal	Bewoners	Wonen	Arbeid	Inkomen	Veiligheid	Ruimte
30-Oude Amsterdamsebuurt							
31-Potgieterbuurt							
32-Van Zeggelenbuurt							
33-Slachthuisbuurt							
34-Parkwijk							
35-Waarderpolder							
36-Zuiderpolder							

7.2 GEBIEDSOPGAVE 2015-2019

Stadsdeel Oost is volop in ontwikkeling. De ambitie voor de komende jaren is om van Haarlem Oost een kwalitatief betere woonwijk te maken. Zowel door fysieke als sociaal-maatschappelijke maatregelen wordt ingezet op aansluiting van dit stadsdeel op de westkant van het Spaarne.

7.2.1. Opgave sociaal domein

Maatschappelijke participatie

Naast de reguliere welzijnsactiviteiten in Oost zijn er buurtinitiatieven zoals Rebup en Stichting Ontmoet elkaar in Parkwijk die een waardevolle bijdrage leveren in de wijk. De gemeente waardeert de inzet van deze initiatieven. Ook zijn er twee Sociale Wijkteams in Oost actief om mensen te helpen in hun zelfredzaamheid.

Sport

Gezondheid en sport, voor jong en oud, worden gestimuleerd. Zo is er op het vernieuwde Cruyff Court aan de Leonard Springerlaan een buurtsportcoach aanwezig die wekelijks activiteiten voor de jeugd organiseert.

Ondersteuning en zorg

Op sociaal vlak wordt naast de reguliere sociale ondersteuning extra geïnvesteerd in Oost. De basis van die investering is het preventiebudget 40+ gelden. Over de besteding van dit geld is met de corporaties, bewoners, wijkraden en organisaties uit de buurt afspraken gemaakt.

Werk en inkomen

Met werkervaringstrajecten wordt in Oost geprobeerd mensen te helpen naar een beter bestaan. Het buurtbedrijf Haarlem Oost vervult daarin een belangrijke rol. Bij het buurtbedrijf waarin de corporaties, Paswerk en Spaarnelanden samenwerken, snijdt het mes aan twee kanten: mensen doen werkervaring op en de buurt heeft er ook iets aan. Er is een klussenteam en er wordt regelmatig afval ingezameld in de wijk. Het streven is het Buurtbedrijf de komende jaren onafhankelijk te laten worden van financiering van gemeente en corporaties.

Oost telt veel zzp-ers. Er is geïnvesteerd in een economisch veldwerker om de wijkeconomie te stimuleren en de ondernemers te versterken in hun ondernemerschap. De eerste ster van het KVO Keurmerk is inmiddels op het Beatrixplein behaald. En de komende jaren worden de activiteiten voor zzp-ers voortgezet door een onafhankelijke stichting.

7.2.2. Opgave fysiek domein

Duurzame stedelijke ontwikkeling en economie

Economie, toerisme en cultuur

De ambitie is dat in 2020 in de Waarderpolder twintigduizend mensen plezierig kunnen werken en ondernemen. De sleutel tot succes ligt in de unieke samenwerking tussen de gemeente en het bedrijfsleven. Na de fysieke maatregelen die zijn uitgevoerd, wordt de komende jaren ingezet op het behouden en uitbreiden van een gunstig ondernemersklimaat. De gemeente werkt samen met de ondernemers aan een 'schoon, heel en veilig' bedrijventerrein met een actueel dienstenaanbod van hoge kwaliteit. De IndustrieKring Haarlem, die samen met de gemeente onderdeel uitmaakt van de parkmanagementorganisatie, vervult hierbij een cruciale rol. Parkmanagement wil de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt verkleinen door nieuwe samenwerkingsverbanden met NOVA/TLC en het Dienstencentrum Waarderpolder.

Wonen

In Oost wordt gewerkt aan een duurzame stedelijke ontwikkeling met als doel het stadsdeel beter te laten aansluiten op het centrum van de stad. Met het verbeteren van bestaande woningen en een breder aanbod van nieuwe woningen, verdeeld over de sociale huur-, vrije huur- en koopsector, dragen we bij aan de leefbaarheid van Oost. De differentiatie van het gebied wordt vergroot door de ontwikkeling van een aantal markante locaties in het stadsdeel, zoals de Koepel, het Slachthuisterrein en Nieuwe Energie. Bij het leefbaarder maken hoort ook de bereikbaarheid. Oost is één van de entrees naar de stad. De komende jaren wordt die entree prettiger en veiliger gemaakt door verdere afwaardering van de Amsterdamsevaart en het verbreden van de Oudeweg. In de Woonvisie Haarlem 2012-2016 was al opgenomen dat voor een aantal buurten in Oost een vernieuwingsslag nodig is. De technische verbetering of vernieuwing van woningen is vaak de eerste aanleiding voor een project, maar vooral differentiatie in het woningaanbod is belangrijk. Om daar te komen zijn prestatieafspraken gemaakt met de drie Haarlemse corporaties (Lokaal Akkoord Haarlem, vastgesteld door de gemeenteraad in juli 2013). Samen met Pré Wonen, Ymere en Elan, maar ook met particuliere ontwikkelaars wordt aan de verbreding van de woningmarkt in Oost gewerkt. Zo staat komend jaar onder andere de tweede fase van het Scheepmakerskwartier op stapel. Nieuwe, deels duurdere woningen, trekken nieuwe bewoners aan.

Herontwikkeling

De eerste resultaten van deze duurzame stedelijke ontwikkeling zijn al zichtbaar. Project Zuidstrook Slachthuisbuurt is één van de grootste projecten in het stadsdeel en de eerste flats zijn opgeleverd. In Parkwijk zijn de eerste woningen in de omgeving van de Jan Sluyterslaan opgeleverd. Ook het Huis van Hendrik is klaar. Het wooncomplex won in 2014 de Lieven de Key Penning voor het ontwerp én voor de inrichting van de buitenruimte.

De komende jaren gaan de ingezette ontwikkelingen door. In Parkwijk betekent dit dat in de omgeving van de Leonard Springerlaan nieuwe woningen komen. In deze wijk wordt geïnvesteerd in sloop-nieuwbouw projecten waarbij koopwoningen en huurwoningen in het duurdere segment de sociale huur-sloopwoningen vervangen. Op gebied van voorzieningen wordt ingezet op een opwaardering van het winkelcentrum aan het Prinses Beatrixplein; het is de bedoeling het aanbod beter te laten aansluiten op de (toekomstige) vraag uit de wijk. Gebouw De Sprong krijgt ook een bredere ontmoetingsfunctie voor de buurt. Hier komen vier organisaties samen onder één dak: Dock, het sociaal wijkteam, Stichting Ontmoet elkaar in Parkwijk en Pré Wonen.

Ook op andere plekken in Oost, aan het Hof van Egmond, in Bavodorp en op het Drilsmapplein komen nieuwe woningen, of worden huizen gerenoveerd. De herontwikkeling van het DSK-terrein wordt de komende jaren afgemaakt. Het Scheepmakerskwartier wordt een prachtige woonlocatie met een kade langs het Spaarne en een nieuwe passantenhaven. De terreinen rondom Nieuwe Energie en het Slachthuis worden ontwikkeld tot culturele en creatieve hotspots waar de Haarlemse pop podia wellicht ook een plek krijgen.

Daarnaast is in 2016 de Koepel geen gevangenis meer. De herontwikkeling van dit rijksmonument biedt mogelijkheden om het oostelijk deel van de stad meer te laten aansluiten bij het centrum. De komende jaren zal duidelijk worden welke functie dit bijzondere object gaat krijgen. De gemeente werkt hierin samen met het Rijk. Het Rijk is eigenaar van het gebouw.

De Oostpoort, het gebied rond Ikea is ook onderdeel van de totale ontwikkeling van Oost. De komende jaren wordt duidelijk wat de gemeente wil met die locatie; is er geld om te investeren, of wordt de grond tijdelijk afgewaardeerd en wordt gewacht op betere tijden.

Beheer en onderhoud

Groot en klein onderhoud

Behalve aan de woningvoorraad wordt gewerkt aan het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Krappe budgetten vragen om creatieve oplossingen en een nauwe samenwerking met corporaties, projectontwikkelaars én bewoners. Voor het schoon en heel houden van de wijken wordt samengewerkt met Spaarnelanden en het buurtbedrijf Haarlem Oost. In de Waarderpolder

biedt samenwerking van de gemeente met het bedrijfsleven in Parkmanagement mogelijkheden om het beheer van het bedrijventerrein te verbeteren.

Openbare ruimte & mobiliteit

Door en langs Haarlem Oost en de Waarderpolder lopen wegen als de Waarderweg, Oudeweg, Amsterdamse Vaart en Schipholweg. Wegen die een belangrijke rol vervullen in de bereikbaarheid tussen Haarlem en Amsterdam. Deze bereikbaarheid is grotendeels op orde, maar de gemeente blijft zich de komende jaren inzetten om de doorstroming op en de leefbaarheid rond deze assen te verbeteren. Als optie voor de toekomst is er de mogelijkheid de Prins Bernhardtunnel aan te leggen, als onderdeel van de ring rond de stad en ter ontlasting van wegen door woonbuurten zoals de Schalkwijkerstraat. Verder wordt gekeken naar mogelijkheden om het strandverkeer op station Spaarnwoude op te vangen en extra fietsverbindingen aan te leggen.

7.2.3. Opgave burger, bestuur en veiligheid

Openbare orde en veiligheid

Een gebrek aan sociale cohesie leidt vaak tot onbegrip en onveiligheid in dit stadsdeel. Hierbij is de verbinding tussen het sociaal domein en veiligheid een belangrijke factor. Ook het terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is een speerpunt. Vanuit handhaving zal vooral op de hotspots in de buurten worden gecontroleerd. En bijzondere aandacht gaat uit naar de jaarwisseling, waarbij delen van Oost extra aandacht vereisen.

Ondernemers van het winkelcentrum Prinses Beatrixplein bouwen actief voort op het keurmerk Samen Veilig Ondernemen. Het gaat er om dat het voor zowel winkeliers en ondernemers als klanten een prettig winkelgebied blijft. Inzetten op de gezamenlijke veiligheid geldt ook voor de ondernemers in de Waarderpolder, die verenigd zijn in de stichting Parkmanagement.

Aan de Veerplas in Oost vinden jaarlijks diverse grotere evenementen plaats. Ook het Reinaldapark heeft een weide voor evenementen, die aantrekkelijk zijn voor de hele stad. Bij evenementen in deze gebieden zal inzet vanuit politie en handhaving nodig zijn om ze evenementen goed te laten verlopen.

Tenslotte zal in de Waarderpolder de aanpak van illegale bewoning van bedrijfspanden een speerpunt zijn de komende jaren.